

კლ. თეზაუზი, თ. გონიანაშვილი

ქართული ენა

აბხაზური სკოლებისათვის

სწავლების პირველი წელი

ფაბი 1-40 433

Ил. Телвадзе, Т. Гониашвили

ГРУЗИНСКИЙ ЯЗЫК

Для Абхазских школ

Госиздат Грузии
Тбилиси
1937

საბჭოთა სკოლისათვის
საბჭოთა-აბხაზური სკოლებისათვის
ტფილისი
1937

ქლ. თიფლაში, თ. გონიაშვილი

ქართული ენა

აზნაურის სკოლებიდან

სწავლ. მის პირველი წელი

წინამდებარე წიგნი ავსტრიის სკოლისთვის დადამუშავდა
და ქართულ-ავსტრიის ლექსიკონი დარბო ბ. ჯანაშიამ

სახელწიგნო გამომცემლობა
სამეცნ. ველ-სემტორი
ტფილისი
1937

ქართული ანბანი

ა, ბ, გ, დ, ე, ვ, ზ, თ, ი, კ, ლ, მ,
ნ, ო, პ, ყ, რ, ს, ტ, უ, ფ, ქ, ღ, ც,
შ, ჩ, ც, ძ, წ, ჭ, ხ, ჯ, ჰ.

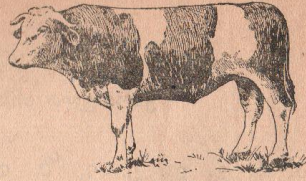
პეტი. რედაქტორი—პროფ. ს. ვ. ჯანაშია
გადაეცა წარმოებას 23/XI—37
ფელპოურთილა დასაბ. 22/XI—37
ანაწე ზომა 61/2×101/2
ქალ. ზომა 62×94

სასტ. ფ. რაოდ. 6
მიჯილოტის №18465
შეგვილის №1448
ტირაჟი 6000

სახელგამის პოლიგრაფკომბინატი, ყორესის ქ. №5

0 ა
 0 ა
 0 ა

ბ ა რ 0
 ბ ა რ 0
 ბ ა რ 0
 ბ რ

ზ ა ზ ა. ა რ ზ ი. ი ა. ა ი ი ა.
 ზ ა რ ი. ი რ ა, ა ი ზ ა რ ი.

ი ა. ა ი ბ ა რ ი.

ს ა ს მ
 ს ა ს მ
 ს ა ს მ
 ე ს

0 ს მ 0
 0 ს მ 0
 0 ს მ 0
 მ

ა ი ს ა ს ე. ა ი ი რ ა ს ს ა ს ე. ე ს რ ა ა რ ი ს? ე ს
 ა რ ი ს ს ე. რ ე ვ ი ს ე გ რ ზ ა ვ ს.

ა ი ი ს ვ ი. ვ ე რ ა, ვ ი ს ი ა ე ს ი ს ვ ი? ე ს ი ს ვ ი
 ზ ა რ ა ს ი ა. ს ე ს ე, ა ი ს ა ს რ ე.

ა ი ს ა ს ე. ი ე ვ ი ს ე ს ა ვ ს.

სოკო
სოკო
სოკო
ოკ

გოგრა
გოგრა
გოგრა
გ

სოკო, აი სოკო. ეს სოკო კარგია. ეს კარი ხისაა.

გივი, ვისია ეს გოგრა? ეს გოგრა კაკოსია. რა გვარია გივი? გივის გვარი არის გვახარია.

ეს გუგია ვაკუსია.
აი კახუი სკუ.

ქოღვა
ქოღვა
ქოღვა
ქლ

ღორი
ღორი
ღორი
ღ

აი ქოღვა. აი ოღლას ქოღვა. ოღლას ქოღვა ახალია.

აი სკოლა. ეს გიას სკოლაა.

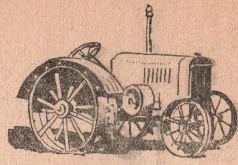
აი ღორი. ეს ვასოს ღორია. ის ღორი ოთარისაა.

ღეღვის ხე სახლის ახლოს არის. ღეღვი კარგი ხილია. ლილი ქალის სახელია.

ღლას ქღვა ახარია.
ღელვი კახუი ხილია.

დათვი
დათვი
დათვი
დთ

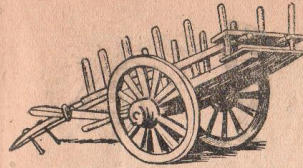

ტრაქტორი
ტრაქტორი
ტრაქტორი
ტ

აი დათვი. დათვის თათი დიდია. დათვიც,
აი თეთრი დათვი.

აი ტრაქტორი. ტრაქტორი დიდია. ვისია
ეს ტრაქტორი? ეს ტრაქტორი კოლექტი-
ვისა არის. ოთარ და დათა! აიღეთ ქაღალდი
და დახატეთ ტრაქტორი.

დათვის თათი დიდია.
ტრაქტორი კოლექტივისაა.

ურემი
ურემი
ურემი
უმ

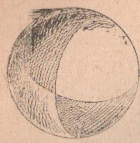
მაშა
მაშა
მაშა
შ

გურამის ურემი

აი ახალი ურემი. ეს ურემი გურამისა
არის. გურამი მშრომელი გლეხია. ის დამ-
კვრელია.

გურამი ხვალ ურემით ქალაქს მიდის.
ურემი დატვირთულია ურემით და კალათე-
ბით. კალათებში მსხალი და ატამია. გურა-
მის ხილი გემრიელია.

გურამი მშრომელი გლეხია.
გურამის ხილი გემრიელია.

ბურთი კეპელა ფუტკარი
 ბურთი კეპელა ფუტკარი
 ბურთი კეპელა ფუტკარი

ბ კ ფ

მხატვარი ბაბო

პატარა ბაბო მინდორში ბურთს თამაშობდა. ბურთის თამაშის შემდეგ პეპელებს და ფუტკარს სდია. ბოლოს თამაშობით და სირბილით დაიღალა და სახლში შევიდა; ხელში ალბომი აიღო და სურათები დაათვალიერა. შემდეგ აიღო სახატავი ქაღალდი, საშლელი, ფერადები და დახატა პეპელა, ფუტკარი და ბურთი.

პეპელას თავი და ულვაშები შავია, ფრთები—თეთრი.

სასაუბრო კითხვები:

რას აკეთებდა პატარა ბაბო მინდორში?
 რა დახატა?

პატარა ბაბო მინდორში თამაშობდა.
 პეპელას ფრთები თეთრი აქვს.

ზარი
 ზარი
 ზარი

ზ

ეჭვანი
 ეჭვანი
 ეჭვანი

ე

პიონერები ზღვაზე

ზაფხულია. ქობულეთის საბავშვო სანატორიუმში მზია, ზურიკო და ჟუჟუნა ისვენებენ. ისინი პიონერები არიან.

მზიანი დილაა. ბავშვები სანატორიუმის დიდ ბაღში თამაშობენ. იქ ეჭვანი იპოვეს. ზურიკო დარბის და ეჭვანს აქლარუნებს.

რეა სათია და ზარი დარეკეს. პიონერები სასადილო ოთახში შედიან. საუზმობენ. საუზმის შემდეგ მზია, ზურციკო და ჟუჟუნა ზღვაზე გარბიან. იქ ბანაობენ. ბანაობის შემდეგ პლაჟზე მზის აბაზანებს იღებენ და ნიჟარებს აგროვებენ.

სასაუბრო კითხვები:

- სად ისვენებენ პიონერები?
- რომელ საათზე საუზმობენ ისინი?
- შე ვსაუზმობ
- შენ საუზმობ
- ის საუზმობს.

ზუხიჯა და ჟუჟუნა სანაჯა-
ხიუმში ისვენებენ.

კაღლი
კაღლი
კაღლი
კ

წერო
წერო
წერო
წ

ცხენი
ცხენი
ცხენი
ც

ნაძვის ხე

გარეთ თოვლია და ცივა. მალლიდანაც თოვლი ცვივა.

დღეს ახალი წელია. სკოლაში ნაძვის ხეა გამართული. ნაძვის ხეზე ბევრი სათამაშოა: წერო, ძაღლი, ცხენი, ბურთი, შოკოლადის ქლიავი, ვაშლი და სხვა. ცოცხლი, ჟუჟუნა, ძაძუ, კოწო და ბიძინა მღერიან. ცეკვებენ და თამაშობენ. ბიძინა ზის საბავშვო ავტომაობილში.

ახალი წელი და ნაძვის ხე ბავშვებზე სათვის სიხარულია.

სასაუბრო კითხვები:

- როგორ არის შორტული ნაძვის ხე?
- რას აკეთებენ ბავშვები ახალ წელს სკოლაში?

ცეცინა და ძაძუ ქლუხიან. ნაძვის
ხე მწაფეებისათვის სიხარულია!

ჯ ა ზ ვ ი
 ჯ ა ზ ვ ი
 ჯ ა ზ ვ ი
 ჯ ზ

კ ა მ ე რ ი
 კ ა მ ე რ ი
 კ ა მ ე რ ი
 რ

პიონერი ჭოლა

ჭოლა სოხუმში სწავლობს. ის სამაგალითო პიონერი და სწავლის ფრიადოსანია.

ჭოლას მამა მოქვის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში მუშაობს. მოქვის ჩაის საბჭოთა მეურნეობას აქვს დიდი ბალი. მეურნეობას საქონელი ჰყავს—ხარი, ცხენი, კამეჩი.

ბაღში ჯაჭვით დაბმულია ძაღლი. იქვე კამეჩი წევს. ძაღლი ბაღს სდარაჯობს.

ზაფხულში ჭოლა მამასთან ისვენებს. ახლა ის ამხანაგებთან ჭადრაკს თამაშობს.

ბაღში საბჭოთა მეურნეობის მუშები მღერიან:

„ცაზე მთვარე ამოვიდა,
ნიშანია დარისა!
კოლექტივი გაძლიერდა,
გაუმარჯოს სტალინსა!“

სასაუბრო კითხვები:

როგორი პიონერია ჯოლა?
რას მღერიან საბჭოთა მეურნეობის მუშები?

ჩაქვის ჩაის საბჭოთა მეურნეობას აქვს
დიდი ბაღი. ძალიან დაბეჭდილია ქაჭვით.

აეროპლანი ჰაერში

ბ ა ყ ა ყ ი

ჰ ა ე რ ი

ბ ა ყ ა ყ ი

ჰ ა ე რ ი

ბ ა ყ ა ყ ი

ჰ ა ე რ ი

ყ

ჰ

ყმაწვილები ტყეში

ყარამანი, არსენი და ჯოლა ტყეში სვირნობდნენ. ტყეში კარგი ჰაერი იყო. სვირნობის დროს ყარამანიმა ბაყაყს ფეხი წაჰკრა, ბაყაყი წყალში ჩახტა. ყმაწვილები ყანაზე წამოვიდნენ. ყმაწვილები ყანის განაპირას ყვავილებს კრეფენ. ყარამანი და ჯოლა მღერიან.

არსენი ბანს აძლევს.
 ყმაწვილები მაღლა ჰაერში აერობლანს ხედავენ.

სასაუბრო კითხვები:

სად სეირნობდნენ ყმაწვილები?
 რას ხედავენ ისინი ჰაერში?

სამარჯიშო მნახი:

მე ვსეირნობ	ჩვენ ვსეირნობთ
შენ სეირნობ	თქვენ სეირნობთ
ის სეირნობს	ისინი სეირნობენ

ყაყაღა და აჩხუბი წყევში სეიხნბდნენ.
 წყევში კახვი პაეხია.

გივის საათი

— ისმინეთ, ისმინეთ! — გაასწორეთ საათები! ახლა სრული 12 საათია, — დაიძახეს რადიოში.
 გვიმ დახედა თავის მაჯის საათს: თორმეტს ათი წუთი აკლდა.

— ბოლო ხანებში ჩემი საათი უკან რჩება, სთქვა გვიმ და საათი მესაათესთან წაიღო.

სათის მაღაზიაში მან ნახა სხვადასხვა საათი: ჯიბის, კედლის, მაგიდის და ელექტრონის.

ზოგი საათის ციფერბლატზე სამი ისარი იყო. დიდი წუთებს აჩვენებდა, საშუალო — საათებს და ყველაზე პატარა — წამებს.

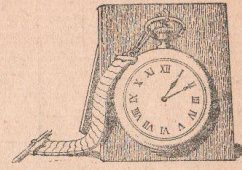
მესაათემ გივის საათი გაასწორა და უთხრა: ახლა სამს ოცი წუთი აკლია; ყოველ ამ დროს საათი მომართე, შენი საათი ერთ დღე-ღამეს, ანუ 24 საათს მუშაობს.

რომელი საათია?

მაჯის საათი

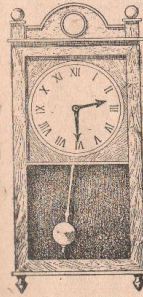
ჯიბის საათი

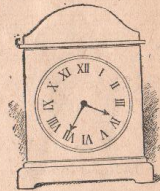
სრული 5 საათია

ორის ათი წუთია

კედლის საათი

მაგიდის საათი

სამის ნახევარია

ოთხს ოცდახუთი წუთი აკლია

სასაუბრო კითხვები:

შენი საათი მუშაობს თუ გაჩერებულია?
 დღე-ღამეში რამდენი საათია?

მერი პირს იბანს, თვას ივარცხნის, სასაღილო ოთახში ჩაის სვამს.

ღ ი ლ ა

ცელქმა მზის სხივმა მერი გააღვიძა.

უკვე შვიდი საათია, სთქვა მერიმ და სწრაფად წამოხტა ლოგინიდან. ჩაიცვა ტანსაცმელი, პირი დაიბანა და თმა დაევარცხნა.

შემდეგ სასაღილო ოთახში შევიდა. მერის მამა და დედა სუფრას უხსდნენ და ჩაის სვამდნენ.

— დილა მშვიდობისა! სთქვა მერიმ და თითონაც მაგიდას მიუჯდა.

— გაკეთილები ისწავლე? — ჰკითხა მამამ ალერსით.

— ჰო, მამილო, გაკეთილები მე გუშინ საღამოს მოვამზადე, — უპასუხა ბავშვმა.

მერიმ ჩაი დალია, წიგნები ჩანთაში ჩაალაგა და სირბილით სკოლაში გაიქცა.

სკოლისაკენ

ქედე, ჭოლა, მზე ამოდის, სამუშაოდ მიდის ეკელა:
 აილა არის მშვენიერი! მუშა, გლეხი, ზიონერი!
 აბა, ბიჭო, ტანს ჩაეიცვათ აბა, მარდად ჩუენც წიგნებით.
 და სკოლისკენ — ჰერი, ჰერი! სკოლისაკენ — ჰერი, ჰერი!

ბავშვი პირს იბანს პირსაბანოთს.

სასაუბრო კითხვები:

რომელ საათზე დგები შენ?
 რას აკეთებ დილით?

სამარჯიშო ენაში:

მე ვსვამ ჩაის
 შენ სვამ ჩაის
 ის სვამს ჩაის
 ჩვენ ვსვამთ ჩაის
 თქვენ სვამთ ჩაის
 ისინი სვამენ ჩაის

ქეთოს უყვარს სისუფთავე

სკოლის ღერეფანში ჰკიდია პლაკატები. ერთ პლაკატზე სწერია:

ღაიჯაპით სისუფთავე!

ქეთო მეოთხე კლასის მოწაფეა. ის ბევრით გოგონა ყოველთვის ასრულებს მასწავლებლისა და ექიმის დავალებებს.

ის ისუფთავეებს ტანსაცმელსა და ფეხსაცმელს. საპნი იბანს პირს, ხელებს, ყურებსა და კისერს. კბილებს ფხვნილით იხეხავს.

სკოლის ექიმი ქეთოს აქებს და მთელ კლასს ასე მარტავს:

— ქეთოს უყვარს სისუფთავე. ის სამაგალითო მოწაფეა.

მიბაძეთ მას!

დამაღება:

გადაწერეთ რვეულში და შეაგხეთ

მე კბილებს ვიხეხავ
 შენ კბილებს . . .
 ის კბილებს . . .
 ჩვენ კბილებს . . .
 თქვენ კბილებს . . .
 ისინი კბილებს . . .

ჩ ხ უ ბ ი

პეტრე და ალექსი ყანიდან სოფელში მოდიოდნენ. პეტრემ სთქვა:—თოკი ჩემია.

— არა, ჩემია — სთქვა ალექსიმ.

მოუვიდათ ჩხუბი. წააფლეს ხელი თოკს და ერთ-ერთს იწვედა, მეორე — იქით.

თოკი დამალი იყო და გაწყდა. პეტრე ერთ მხარეზე გადაკოტრიალდა და ალექსი — მეორეზე.

დარცხვნილმა ბავშვებმა ერთმანეთს შეხედეს და გაიცინეს.

ბასაუბრო კითხვები:

რა იპოვეს ბავშვებმა?

რატომ გაწყდა თოკი?

რაზე მოუვიდათ ჩხუბი?

რა მოუვიდათ ბავშვებს?

ბავშვების ვნახი:

მე ვიპოვე

ჩვენ ვიპოვეთ

შენ იპოვე

თქვენ იპოვეთ

მან იპოვა

მათ იპოვეს

ს ა ქ ა ნ ე ლ ა

ფიცარი და წვეილი თოკი
 და მზად არის საქანელა!
 ზეგ ჩამოსხდნენ ჩიტუნები:
 აქუთ გოგი, იქით ღელა.
 ადიან და ჩამოდიან:
 ნელა, ნელა, ნელა, ნელა.
 ადმა, დადმა, 'სეკით, ქვევით
 ადის, დადის საქანელა!
 ადიან და ჩამოდიან
 ნელა, ნელა, ნელა, ნელა!

ზოოპარკში

გამოსასვლელ ღღეს მოწაფეები ზოოპარკში წავიდნენ.
 იქ გაღვივებში ნახეს ლომი, დათვი, მგელი, ციყვი, სპილო
 და სხვა.

მწვანე ბაღებში და ყვავილებში ფარშავანგი და წერო
 ავირბობდნენ.

პატარა ტბაში თეთრი გედები დაცურავდნენ.

მაგნოლიის ხეზე თუთიყუში გაიძახოდა: „ალო, ალო!
 ისმინეთ, ისმინეთ“!..

ერთ ოთახში მაიმუნები თამაშობდნენ.

შინ რომ დაბრუნდნენ, მოწაფეებმა დახატეს ლოწოვი,
წერო, მაიმუნი და სპილო.

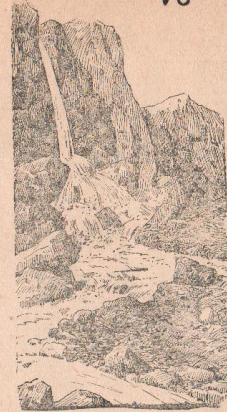
სასაუბრო კითხვები:

- სად იყვნენ ბავშვები?
- რა ნახეს ბავშვებმა ზოოპარკში?
- რა დახატა ბავშვმა?

სამარჯიშო ენაში:

მე ვთამაშობდი
შენ თამაშობდი
ის თამაშობდა
ჩვენ ვთამაშობდით
თქვენ თამაშობდით
ისინი თამაშობდნენ

მთის წყარო

მალვას მთიდან შესულითა
ძორბის სტუქვით ცივი წყარო.
აბა, წყარო, მარდო წყარო,
თამაშობით მომდინარო,
კორდი, ველი და ნახსნავი
უნდა კარგად განახარო.

სამარჯიშო:

უბასუხეთ კითხვებზე:	— რომელ სოფელში ან ქალაქში
— შენი გვარი?	ცხოვრობ?
— სახელი?	— რომელ ქუჩაზე?
— მამის სახელი?	— რა ნომერია თქვენი სახლი?
— რამდენი წლის ხარ?	— რას აკეთებენ შენი მშობლები?
— რომელ კლასში სწავლობ?	

თავგების კრება

თავგების კრება იყო. ერთმა თავგმა სთქვა: მოდი, კატას ეფვანი შევებათ. როცა კატა ჩვენზე სანადიროდ წამოვა, ჟღარუნს გავიგონებთ და თავს ვუშველითო.

— ღიღებუღია, ღიღებუღი! — იახოდნენ თავგები.

— შევებათ კატას ეფვანი ყელზე!

— კულზე!

— ფეხებზე!

ამბობდნენ გახარებული თავგები.

— კარგია, კარგი! — სთქვა ბებერმა თავგმა.

— ახლა გავიგოთ: ვინ შეებაშს კატას ეფვანს? ყველა გაჩუმდა და გაიპარა.

სახაზბრო კითხვები:

რა გადაწყვეტის თავგებმა კრებაზე?
რაჯამ ვერ შეებაშს კატას ეფვანი?

ხოვორ დაუმეგობრდა ძაღლი კაცს

(ზღაპარი)

იყო ერთი ძაღლი, რომელსაც არც ამხანაგი ჰყავდა და არც პატრონი. ერთხელ მან გზაში ტურა ნახა. ძაღლი ტურას გაჰყვა და ორივემ ტყეში ამოჰყო თავი. ტყეში ძაღლის კვალი დაინახეს. — ეს ვისი კვალიაო, იკითხა ძაღლი. — ამ კვალის პატრონი რომ ჩვენს ახლო-მახლო გაჩნდეს, უბედურება გვეწვევა — ორივეს გაგვაქრობსო, სთქვა ტურამ.

ძაღლი დაშორდა ტურას და გაჰყვა მგლის კვალს. ძაღლი მგელს დაეწია და ვინა ხარო, — ჰკითხა. მე ცხოველების უმცროსი ვარ, წამოდი, ერთად ვიაროთო, — სთქვა მგელმა. ძაღლი და მგელი ერთად წავიდნენ და დათვის კვალი ნახეს. ეს ვისი კვალიაო, იკითხა ძაღლმა. ამ კვალის პატრონი ჩვენს ახლო-მახლო არ უნდა იქნეს, იმიტომ რომ ორივეს მაშინვე გაგვაქრობსო, — სთქვა მგელმა.

ძაღლი დაშორდა მგელს და დათვის კვალს დაადგა. დაეწია და ჰკითხა, — შენ ვინა ხარო. — მე ცხოველების უმცროსი ვარ, წამო, ერთად ვიაროთო, — უპასუხა დათვმა. ძაღლმა და დათვმა, ერთად სიარულის დროს, კაცის კვალი დაინახეს. ეს ვისი კვალი არისო, ჰკითხა ძაღლმა. — ამ კვალის პატრონის ოდენა ძაღლი-ღონე დედამიწის ზურგზე არაფერს აქისო, — სთქვა დათვმა.

დაშორდა ძაღლი დათვის მაშინვე, კაცის კვალს დაადგა და დაეწია კიდევაც. მას შემდეგ ძაღლი კაცს აღარ მოსცილებია.

ოთხი სურვილი

ზამთარი

ნიკომ ციგით თოვლზე ბევრი იცურავა, მერე გარბეულმა მამასთან მიირბინა და უთხრა: „უპ! მამილ

რა კარგია ზამთარი, ნეტავი სულ ზამთარი იყოს“. „შენ სურვილი ჩემ უბის წიგნაკში ჩასწერე“, უთხრა მამამ. ნიკომ ჩაწერა.

გაზაფხული

დადგა გაზაფხული. ნიკომ პეპედებს ბევრი სდია. ბევრი ყვავილები დაკრიფა და ლამაზი კონები შეკრა. მერე მამასთან მიირბინა და უთხრა: „რა მშვენიერია გაზაფხული, ნეტავი სულ გაზაფხული იყოს“. მამამ ნიკოს ეს სურვილი თავის უბის წიგნაკში ჩაწერა.

ასაუბრო კითხვები:

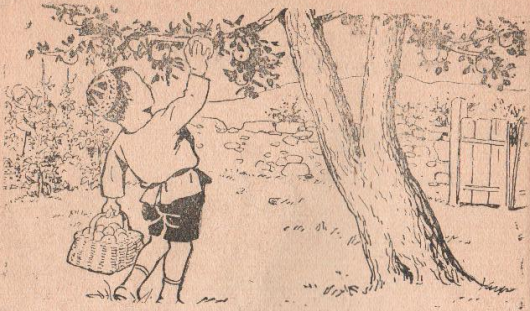
რატომ მოეწონა ნიკოს ზამთარი?
როგორ ერთობოდა ნიკო გაზაფხულზე?

ზაფხული

მოვიდა ზაფხული. ბავშვი მთელ დღეს ხან ძნას ზიდავდა, ხან წყალში ბანაობდა, ხან მარწყვს კრეფდა და ხან მწყურებს დასდევდა. საღამოს მამასთან მივიდა და უთხრა: „უპ, დღეს რამდენი ვისიამოვნე! ნეტავი მუდამ ზაფხული იყოს“. მამამ ეს სურვილიც ჩაწერა.

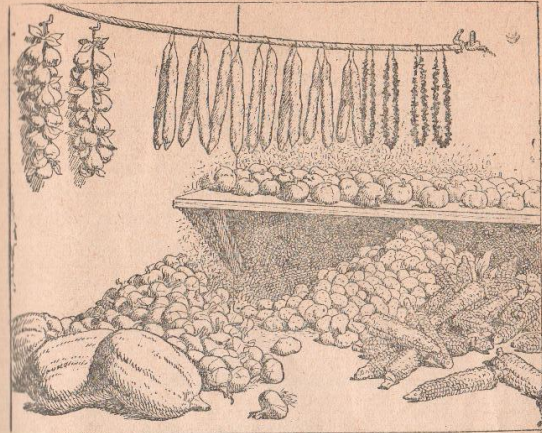
შემოდგომა

დადგა შემოდგომა. ბაღები მწიფე ხილით იყო სავსე ნიკო მთელ დღეს უუძღვნა და ხილს კრეფდა. საღამოს მამას უთხრა: „შემოდგომა ყველა დროს სჯობია!“ მაშინ მამამ უბიდან წიგნი ამოიღო და ნიკოს მისცა. ნიკომ ჩაწერილი სიტყვები წაიკითხა და სთქვა: „ყოველი დრო თავის რიგზე კარგია“.

სასაუბრო კითხვები:

რას აკეთებდა ნიკო ზაფხულში? შემოდგომაზე? რომელი დრო სჯობია?

მსუქანი შემოდგომა

შემოდგომა, მშვენიერი, უხვი, ტკბილი, მხიარული. დიდი და პატარა წლის საზრდოს სიხარულით შეჰყურებს. გასაშრობად გაფენილია შაქარ-შეყრილი ჩურჩხელები, ბადავში ამოვლებული მსხლის, ატმისა და ჭანჭურის ჩირები. მარნის ჭერი გატყედილია ყურანის, კომშისა და მსხლის ჯაგნებით, მარნის თაროები ვაშლით, გოგრებით, ხახვით. კუთხეებში კართოფილი, ჭარხალი და სტაფილო ყრია.

ეკატერინე გაბაშვილი

შემოდგომის სურათი

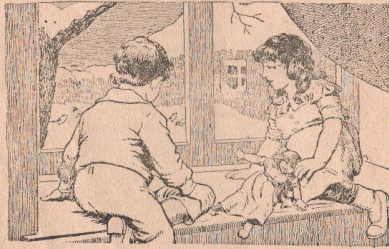
გაფითლდა მთები,
გაფუჭდა ველები,
მთლად გატიალდა
მინდორ-ველები.

აღარსად ვარდი,
აღარსად ია,
დაბლა ქვითყლი
ფოთოლი ქრია.

ვაჟა-ფშაველა

თოვლი

თოვლი მოდის, თოვლი! ნუცა ადექ, ადექ! შეხედ
რა ლამაზია! გააღვიძა სანდრომ თავისი პატარა და ნუცა

და ორივენი ფანჯარასთან მივიდნენ. ახლომახლო სახლებს
ბის სახურავები, ეზოები და ხეები თოვლით იყო დაფარული.
ზევიდანაც ხშირი, მსხვილი ფიფქი ცვივოდა.

34

პატარა ნუცამ წელს თოვლი პირველად ნახა.
— შაქარი, შაქარი! დაიძახა ნუცამ.
სანდრომ და ღეღამ გაიცინეს.

* *

ღეღამ ბავშვებს თბილად ჩააცვა და ეზოში გაიყვანა.
გავიდნენ თუ არა ეზოში, ნუცამ თოვლს ხელი დასტაცა
და პირში ჩაიღო.

— ვაი, ცვივა, არ მინდა! — დაიძახა მან და გადაგლო
თოვლი. სანდრო კი უცქეროდა თოვლს. თოვლი მოდი-
ოდა და ფარავდა ტანისამოსს.

ზამთარი

გამარჯობა ზამთარო,
თეთრო კალთებიანო,
ხანდახან მოღრუბლულო,
ხან კაშკაშა ქვიანო.

სასაუბრო კითხვები:

რა ახარა სანდრომ ნუცას?
რა სურათი დაინახეს ბავშვებმა ფანჯრიდან?
სად გაიყვანა ღეღამ ბავშვები?
რა ქნა ნუცამ ეზოში?
ჩამოთვალეთ ზამთრის თვეები.

სამარჯიშო მნაში:

მე მივედი ფანჯარასთან
შენ მიხვედი ფანჯარასთან
ის მივიდა ფანჯარასთან

35

ლენინის ხსოვნას

ლენინ, ოქტომბრის ბელადო,
შენ ღრ ხარ ჩვენთვის მკვლარი,
მთელ მსოფლიოს გაბედებებს
შენგან შემოკრული ხარი.

კომუნისმის გამარჯვება
ასაღელვებებს მუშის გულსა;
გაუმარჯავს წითელ დრომას,
ლენინისმით მოქარგულსა!

მეგობრობა

ერთი მეომარი, მაჰმათქირი, ბრძოლაში დასჭრეს. მა
მათქირი უზანგში ფეხ-გაყრილი ცხენს ჩამოეკიდა. ცხენ
რომ თავისი პატრონი ასეთ ყოფაში ნახა, ფრთხილად
დაიჩოქა. მხედარს ფეხი უზანგიდან გაუთავისუფლდა. შე
დევ ცხენმა კბილებით აიყვანა მაჰმათქირი და სახლში მი
ყვანა.

ზ ა მ თ ა რ ი

მასსოვს, როცა ბაღლი ვიყავ,
მისაროდა თოვლის მისვლა,
თოვლის გუნდის გაკეთება,
სროლა თავში, კარგად, მოსვრა.

ბიჭები თავს შევივრდით,
ვსტოდით, ვჭიდობდით ეჭვად,
ხან ერთი მისს, ხან მეორე
— ზერი, ბიჭო, კოტრიკლა!..

მეორე დღეს უინულსედა
ვცურებდით ნელა, ნელა...
უკან კოლი, შუბლზე კოლი,
კოტრიკლა, კოტრიკლა!..

რაფიელ ერისთავი

მანიალში: გადაიწერეთ ლექსი რვეულში.

ლენინის ბავშვობა

ბატარა ვალოდია (ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინი) ცოცხალი ბავშვი იყო. ის თაბაშიის დამწევი და ხელმძღვანელი იყო. ამხანაგებს ის ძალიან უყვარდათ.

ვალოდიას უყვარდა მდინარეში ბანაობა და ანკესით თევზის ქერა.

ზამთარში სხვებთან ერთად ციგაობდა და თოვლის კაცს აკეთებდა.

ხუთი წლის ვალოდიამ წერა-კითხვა უკვე იცოდა. სკოლაში ვალოდია კარგად სწავლობდა ის გატაცებით კითხულობდა საბავშვო წიგნებსა და ჟურნალებს.

ლენინის ანდერძია:

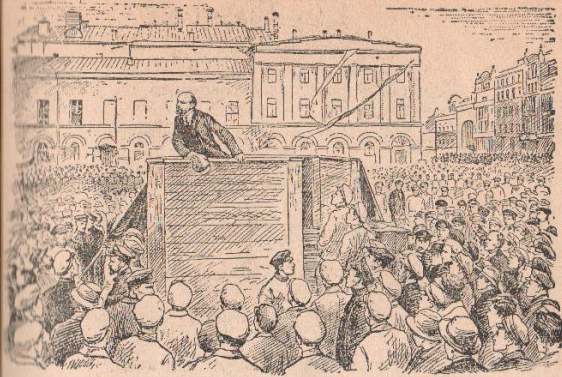
„ისწავლეთ, ისწავლეთ, ისწავლეთ“.

სასაუბრო კითხვები:

როგორი ბავშვი იყო ვალოდია?

რა უყვარდა ვალოდიას ზაფხულში? ზამთარში?

როგორ სწავლობდა ლენინი?

ლენინი ლაპარაკობს

წამოდგა ლენინი და ტრიბუნაზე ავიდა.

გაისმა მქუხარე ტაში:

— გაუმარჯოს ამხანაგ ლენინს! გაუმარჯოს ჩვენს ბეიბებს! — იძახიან მუშები.

ლენინი იდგა და თავისი ჭკვიანი თვალებით ხალხს ეყურებდა.

ტაში შეწყდა. ლენინმა უბრალოდ წარმოსთქვა:

— ჩვენ ვიწყებთ სოციალიზმის შენებას!

კვლავ იგრილა მქუხარე ტაში. ლენინი შეჩერდა.

— ჩვენ ომი არ გვინდა, ომი უნდა შეწყდეს!..

ტაში არ წყდებოდა.

სახე უღიმოდა. ლაპარაკის დროს ხელების ქნევა არ უყვარდა.

თხა და გიგო

ზარმაცი გიგო ეზოში იჯდა. წიგნი მუღებზე უკვდა
მა დაიღო და ვითომ კითხულობდა.

მალე ძილი მოუწინა და თავის კანტური დაიწყო.

თხამ იფიქრა: „ჭიდაობა ლუნდაა! გაქანდა, დააჯახ
რქები შუბლში, ყირამალა მცადატრილა და აღრიდალ
ზარმაცი გიგო.

სასაუბრო კითხვები:

- როგორ კითხულობდა წიგნს გიგო?
- რა იფიქრა თხამ?
- რა მოუვიდა გიგოს?
- ბეჯითია თუ ზარმაცი გიგო?

25 თებერვალი

25 თებერვალია. დღეს საქართველოში საბჭოთა ხე-
ლისუფლების დამყარების დღეა! დღევანდელ დღეს მშრო-
მელი ხალხი ყოველწლიურად ზეიმობს.

რა კარგი სანახავია ქუჩები!

საბავშვო ბაღის მოწაფეები ავტომობილით დაქრიან
და ვაშას იძახიან!

ყველა მღერის, ყველა მზიარულობს!

ერთი, ორი, ერთი, ორი! ერთი, ორი, სამი!.. იძახის
პიონერ-ხელმძღვანელი და პიონერებიც მიაბიჯებენ დო-
ლის ხმაზე.

— იყავ მზად! სალამს აძლევენ ტრიბუნიდან.
— მზად ვართ! მზიარულად უპასუხებენ ისინი...

სასაუბრო კითხვები:

როდის დამყარდა საბჭოთა ხელისუფლება საქართველოში?
როგორ აღნიშნავენ საქართველოს მშრომელი ხალხი 25 თებერვალს?

დავალება:

დაამზადეთ პლაკატი შემდეგი ლოზუნგით: „გაუმარჯოს 25 თებერვალს, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების დღეს“.

გაზაფხული

ვიშ, გაზაფხული
მოდის მორთული,
მოდის და მოაქვს
ცის სისხარული.

ამწვანდა მთები,
ტყე და მინდორები,
ათასფრად ვეგვის
ბაღი და სფრები.

ილია ქავჭავაძე

დავალება:

დაისწავლეთ ლექსი ზეპირად.

გოგის წერილი

დედამ კოტეს წერილი გადასცა. წერილი კოტეს ამ-
აგისგან იყო.

„გამარჯობა, ძვირფასო კოტე, — სწვრდა გოგი. მე და
ბათომში წავედით.“

ჩვენ ძალიან საინტერესოდ ვიმგზავრეთ. ტფილისიდან
ქუთაისში თვითმფრინავით გადავფრინდით; მამას ქუთა-
ისში საქმე ჰქონდა. ქუთაისიდან ბათომში მატარებლით
ვივლით.

ბათომში ჩვენ დავათვალიერეთ ბოტანიკური ბაღი,
იქაზე ნავით ვიცურავეთ.

იქ ტრამვაი არ არის და ნავსადგურში ვტლით წა-
ვდივით. იქ ვნახეთ მრავალსართულიანი გემები.

მამამ ჩემთვის ველოსიპედი იყიდა. ტფილისში რომ
ვებრუნდები, მე და შენ ველოსიპედით ვისეირნებთ.

ახლა, ნახვამდის.

შენი გოგი“.

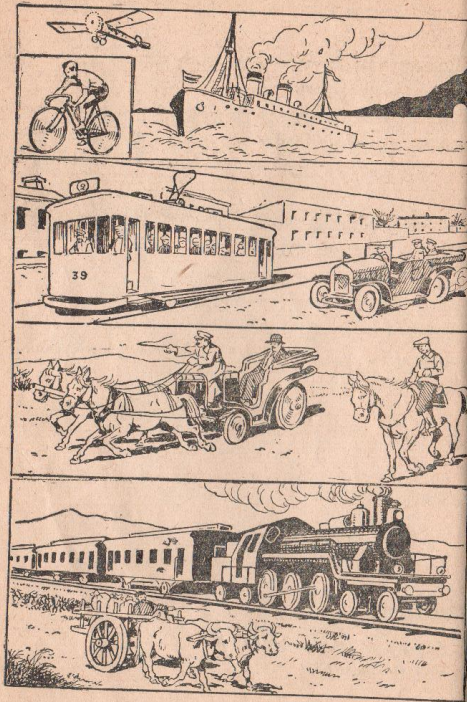
სასაუბრო კითხვები:

რით მოგზაურობს ადამიანი?
რით დადიხარ სკოლაში?

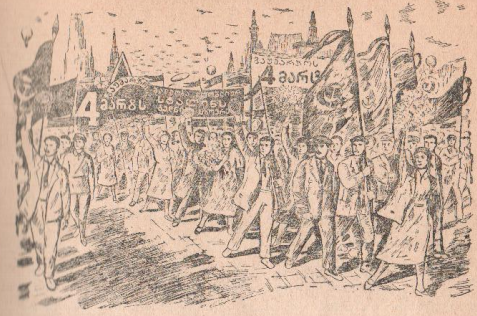
მშარჯიშო მანძი:

სე დავდივარ ტრამვით, შენ? ის?
რით ფრინავ პერში?

რით მოგზაურობენ

44

4 მარტი

დღეს 4 მარტი, აფხაზეთის შრომელი ხალხის სა-
ზეიმო დღე. დღევანდელ დღეს, 1921 წ., აფხაზეთის მუ-
შეშა და გლეხებმა, მოძმე საქართველოს შრომელების
დახმარებით, თავის კეკლუც ქვეყანაში საბჭოთა ხელისუფ-
ლება დაამყარეს.

საერთო სიხარულია.
ყველა ამბობს:
გაუმარჯოს ჩვენს სამურ
ცხოვრებას!
გაუმარჯოს ჩვენს საცვარელ ბელადს, აზნ. სტალინს!

45

თხა და ტურა

თხამ და ტურამ პური დასთესეს. როცა პური დამწიფდა, გავიყოთო, მოილაპარაკეს. თხამ წინდაწინ ყანაში დიდი ძაღლი ჩასვა. დანიშნულ დროზე პურის გაყოფა რომ დაიწყეს, ტურამ,—ეს პური სადაც ცუდია მე მქონდეს, სადაც კარგია შენაო,—სთქვა და კარგს თვითონ წაავლო ხელი. ეს თხას არ ეამა და წაიჩხუბნენ; ტურა თხას ყელში ეცა. თხის ბღაველი რომ ძაღლმა გაიგონა, წამოვარდა და ტურა დაიჭირა. პური, ცუდიც და კარგიც, თხას დარჩა.

მკვებარა ქოთანი

რამდენიმე ქოთანი ერთად იდგა. ერთი, უფრო მაღალი, ქოთანი შუაში ჩადგა და კვებულობდა: „მე თქვენისთანა არა ვარ, მე ოქროს ძირი მაქვს“. უცებ ციცხვი გამოჩნდა. მკვებარა ქოთანმა სირცხვილისაგან ხმა გაკმინდა.

სასაუბრო კითხვები:

რას კვებულობდა მაღალი ქოთანი?
რად გაკმინდა ხმა მკვებარა ქოთანმა?

8 მარტი

8 მარტი შრომელი ქალების დღეა. წინათ ჩვენს ქვეყანაში ქალს ყველა სჩაგრავდა. ქალი ასრულებდა შინ მძიმე სამუშაოს; ქარხანაში ის თითქმის უფასოდ მუშაობდა.

ასეა ახლაც კაპიტალისტურ ქვეყნებში.

ახლა ჩვენში ქალი თავისუფალია. ისინი არიან საბჭოს თავმჯდომარეები, ფაბრიკა-ქარხნის დირექტორები, ტრაქტორისტები, მასწავლებლები, ექიმები...

აი, რა მისცა ქალს საბჭოთა ხელისუფლებამ.

სასაუბრო კითხვები:

როგორ ცხოვრობენ ქალები კაპიტალისტურ ქვეყნებში?
რა მისცა ქალს საბჭოთა ხელისუფლებამ?

გაზაფხული

გაზაფხულო,

გაზაფხულო,

რა კარგი სარ,

რა კარგი:

უვაილებით მორთული,

მსის სხივებით ნაქარგი.

მოხვალ, შენთან მოდინ

მოჭიკჭიკ ჩიტები:

ბულბულები, მერცხლები,

შაშუები და კვრტილები...

გაზაფხულო,

გაზაფხულო,

რა კარგი სარ.

რა კარგი:

უვაილებით მორთული,

მსის სხივებით ნაქარგი.

გ. ქუჩიშვილი

მეხანძრე ძაღლი

ერთ ქალაქში იყო მეხანძრე ძაღლი ბობი. მან თორ-
ი ბავშვი გადაარჩინა.

ერთხელ ერთ სახლში ხანძარი გაჩნდა. მოვიდნენ მე-
ხრეები; მათ შეხვდა მტირალი ქალი. ის ამბობდა: —
ი ორი წლის გოგონა სახლში დარჩა“.

მეხანძრეებმა ბობი სახლში შეუშვეს.

ხუთი წუთის შემდეგ ბობმა კბილებით პატარა გოგო
აიყვანა. გახარებული დედა ბავშვს მივარდა.

ბობი კვლავ სახლში შევარდა და მალე უკან დაბ-
და. მან კბილებით დიდი დედოფალა გამოიტანა.

უბარო კითხვები:

როგორი ძაღლი იყო ბობი?

რად ტირიდა ქალი?

რა ქნა ბობმა?

უსუნო ყვაილი

მინდორში მშენებელი უსუნო ყვაილი იყო. ყმაწვილი ძალიან მოეწონა, მოგლიჯა და თავის ვარდის კონაზე არქო. პატარა ხანს უკან ისევ ამოაძრო კონიდან, უსუნო იგრძნო, რომ ამ უბრალო ყვაილმა ვარდის საამური მიიღო. ყმაწვილი დაფიქრდა და სთქვა: „ჰო, ახლა კი ვადმივხვდი, რატომ არის კარგი კარგ ამხანაგებში ყოველმანა: ხარი ხართან რომ დაბა, ან ზნეს იცვლის, ან ფერს.“

სასაზარო კითხვები:

როგორა ყვაილი იპოვა ყმაწვილმა მინდორში?
რა სუნი მიიღო უსუნო ყვაილმა ვარდისგან?
რა სთქვა ყმაწვილმა?

ჩ ი ტ ი

ვგაღებ და ვგაღებ
და იმით ვსარებ,
რომ მე ქვეყანას

გალობით ვატებ.

ღამის ვატარებ

სუსედა ძილით,

დილას ვსარებ

გალობით ტბილით.

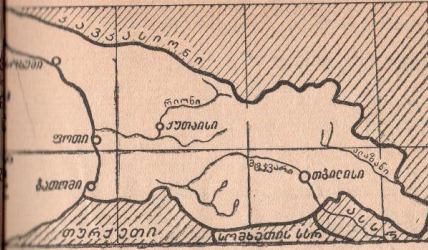
მსწრაფლ ისარვიით

ცას აფურინდები

და შორს ქარვიით

თვალწინ გაუქრები.

ილია ჭავჭავაძე

ჩვენი რესპუბლიკა

ეს არის საქართველოს რუკა. ამ რუკაზე ჩვენ ვხე-
დავხედავთ საქართველოს საზღვრებს. სსსრ-ის შემადგენელი საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა.

საქართველოს საზღვრებია: დასავლეთით — შავი ზღვა, ჩრდილოეთით — კავკასიონის ქედი, აღმოსავლეთით — აზერბაიჯანის სსრ, სამხრეთით — სომხეთის სსრ და თურქეთი.

ამ რუკაზე ჩვენ ვხედავთ აგრეთვე საქართველოს საზღვრებს დიდ მდინარეებსა და მთაწარ ქალაქებს.

საქართველზე დიდი მდინარეებია: მტკვარი, არაგვი, ალაზანი, რიონი, კოდორი, ბზიფი.

მთაწარ ქალაქებია: ტფილისი, ქუთაისი, ბათუმი, ლილი და ფოთი.

სსსრ-ში შედიან:

1. აფხაზეთის ავტონომიური საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა.

მთაწარ ქალაქი — სოხუმი.

2. საქართველოს ავტონომიური საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა.

მთაწარ ქალაქი — ბათუმი.

3. სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქი.
მთავარი ქალაქი—სტალინირი.

სასაუბრო კითხვები:

რას ნიშნავს სსსრ?
რომელია ყველაზე დიდი მდინარეები?
რადარა რესპუბლიკები შედის სსსრ-ში?

პირველი მაისი

დღეს პირველი მაისია
და პირველი გასაფხული,
წითელ-წითელ ეფიჭვლებით
მოართული და მოკაზმული.

დღეს ბუშების დღეობაა,
ბრწყინვალე და დიდებული.
მოდის ხალხი, მოგუგუნებს,
ერთ დროშის ქვეშ დარაზმული.

გაუმარჯოს პირველ მაისს!
გაუმარჯოს ჩვენს ერთობას!
გაუმარჯოს მშრომელების
მტკიცე კავშირს, მტკიცე მიტანს

გ. ქუჩიშვილი

მაისობაზე

პირველი მაისია. ქუჩაში ხალხი გამოვიდა დროშებით
სურათებით, უკრავდა მუსიკა. პატარა ქეთინო ასცდა
სკოლის დედას და ტირილი დაიწყო.

— ვინ არის შენი დედა? — ჰკითხეს ბავშვს გამვლენ-
ებმა.

— როგორ არ იცით, დედაჩემი ის არის, ვინც ყვე-
ლაზე კარგია! — უპასუხა მტირალმა ქეთინომ.

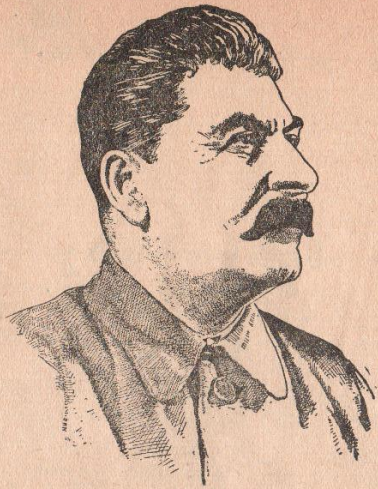
ამ დროს ქეთინოს დედაც გამოჩნდა ბავშვი სხვებთან
ერთად სიხარულს მიეცა.

გაუმარჯოს პირველ მაისს!

პირველი მაისი მუშების დღეობაა!

დალოცვა პია სტალინს სააფხრი

მსოფრეზისათვის!

ს ტ ა ლ ი ნ ს

ჩვენო სტალინ, ჩვენო სკვიდრო,
ჩვენო დიდო მთაბაგე,
გაიძალა ის ნაუაფი,
შენ რომ შენის ხელით დარგე.

გაუმარჯოს ნებით შტეიცეს,
გულით დიადს, საქმით მართაღს,
ჩვენს დიდ სტალინს გაუმარჯოს,
ქვეყნის ბელადს, ხალხთა სარდაღს.

ვაშა გაზაფხულს!

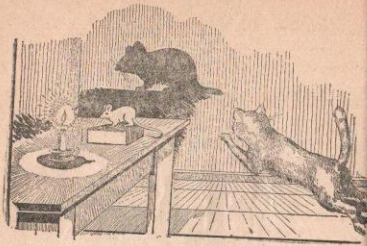
ვაშა, ვაშა გაზაფხულს,
ტურფა, სევერელი!
ია-ვარდით მოქარგულს,
მუდამ სანატრელს.
მოხტის წვარო, მთის ნაწარდი,
ილიმება ია;
და დიანებს გაზაფხული:
ვიმ, რა ლამაზია!
მღერის კორდი, მღერის ველი,
მღერის ბაღში ვაზი:
ლამაზია გაზაფხული,
ფრთხაგაშლილი, ნაზი!

ზიო მღვიმელი

პიონერის წერილი ინგლისიდან ტფილისის სკოლის მოსწავლეებს

ძვირფასო ამხანაგებო!
მე ვცხოვრობ ინგლისში, ქალაქ ლონდონში. ვსწავ-
ლობ ინგლისურ სკოლაში. ინგლისის სკოლებში მოწა-
ვლეებს სცემენ ჯობით, აყენებენ კუთხეში, აგლებენ სკო-
ლიდან. აქ ბურჟუაზიული სკოლაა. ჩვენ სიხარულით მოე-
ლოდებით საბჭოთა კავშირში. მე ვიცი, რომ საბჭოთა სკო-
ლაში არ არის ცემა-ტყემა და სასჯელი. ვიცი, რომ თქვენ-
თან მასწავლებლებს ბავშვები უყვართ.
ნახვამდის.

პიონერული სალამით ვველინა.

ხარბი კატა

ღამით პატარა თაგუნა ანთებულ სანთელს იპარავს კატამ გაიგონა თავისი წრიპინი; მაღლა აიხედა. სანთლის ახლოს ნამდვილი თაგუნა პატარა ჩანჩქელზე კი მისი ლანდი—დიდად.

კატა ფიქრობს:
— აქ ერთი თაგვი დიდია, მეორე პატარა, მოკლე და გაღებულა, მაგრამ ის ლანდი აღმოჩნდა. კატამ ყველგან შეახალა თავი; ძალიან გააწარდა, მარამ მაინც ასე სთქვა:
„მე დიდი თაგვის დაქერა მინდოდა, პატარა კი ჩემი ჯილდოდ არ ღირდა“.

სასაუბრო კითხვები:

- რა ღანძალა კატა?
- რაში მოტყუვდა კატა?
- რა მოუვიდა მას?
- როგორ გაიპარტლა კატამ თავი?

ქარი და საბძელი

კალობა იყო. გაძლიერებულმა ქარმა ბევრი ბზე დასაბძელი კარს და დაუშახა:
„საბძელი, კარი გააღე, ბზე უხდა შემოვიტანო“. საბძელის უპასუხა:
„სამთავ, მე ვეცი, წინ დან შემოტანის ბოლოდან ტან და თან ჩემს საკუთარ ბზესაც გაატან, თავი დამა-ქე, არც შენი შემოტანილი მ.ნდა და არც გატანილი“.

სასაუბრო კითხვები:

- რა დაუშახა ქარმა საბძელს?
- რა უპასუხა საბძელმა?

დასვენების დღე

უსახელო ხალაიფში და მოკლე შარდლებში გამოჩნდა პიონერები ჯგუფ-ჯგუფად მიდიან ჭალაქ-გარეთ. მათი სიძღვრა და სიტყვია.

— ამხანაგებო, შეჩერდით! ამბობს რევაზი გაშლილ
 ღორზე, — აქ ვითამაშოთ ბურთი, შემდეგ მზეზე წამოვიწყო
 მოედანზე ფრინავეა ბურთი და ხელიდან ხელში
 დადოდა.

— აგრე, აგრე...

— აი დოყლაპია, როგორ ვერ მოასწარ ბურთის
 ქერა? — გივის ხმა ჰაერს ააბბს.

სასაუბრო კითხვები:

სად წავიდნენ პიონერები?
 სად შეჩერდნენ ისინი და რა ითამაშეს?

კატა და ძეხვები

მშვიერი კატა საკუთნაოში შეძვრა. იქ ჯობზე მწე
 ვად მსუქანი ძეხვები იყო ჩამოკიდებული. კატას კბილ

უკაწკაწებდა; ძეხვები ძალიან მაღლა იყო. კატა ხან
 ღელს აბტებოდა, ხან საცოდავად კნაოდა, მაგრამ ძეხვ
 კატა მაინც არ შეიბრალებს. კატა ტყუილად ზევით

დაიღალა. ბოლოს უკან გამობრუნდა და გულის გა-
 ეთებლად დაიჩხვლა:

— მართლა, ღღეს ხომ პარასკევია და კარგია, რომ
 ძეხვა არ გავტეხე.

ბნელა: კატა ვერ შესწვდა ძეხვსა, პარასკევია ღღესა.

სასაუბრო კითხვები:

რა დინახა კატა? საკუთნაოში?
 რატომ ვერ შესწვდა კატა ძეხვებს?
 რა სიტყვა კატამ გულის გასაკეთებლად?

ხუთი გრძნობა

მხედველობა

პატარა ცუგა საკმზე ზის.
 „ეს რა არის? — ძეხვი! დიასახ-
 ისი არ ჩანს. „აბა ახლო ვნახო!“

ცუგა ძეხვს შეპყურებს სკამიდან.

სუნთქვა

ცუგა სკამიდან მაგიდაზე აბტა.
 „სუნა ძეხვი: „სუნი მშვენიერია,
 ემო კი?“

სუნავს.

გემო

ცუგა ძეხვს სკამს. „ძეხვი გემრი-
 ლია“, — ამბობს ცუგა.

სკამს

ს მ ე ნ ა

ყურები დაკვიტა.

უსებ ხმაურობაა...
„ვინ არის? დიასახლისი ხარა“?! ჩვენმა ცუგამ ყურები დაკვიტა, გაქცევა უნდა, მაგრამ გვიანა

შ ე ხ ე ბ ა

დიასახლისი სცემს.

დიასახლისი შემოვიდა ოთახში. ცუგამ თვალეზი დაწკურა. დიასახლისმა ერთი ხელი ყურში წააფლო და მეორე ხელი ცემა დაუწყო.

ცუგა ტკივილისაგან წკმუტუნებდა.

მჩხაენა კატა

ერთ სახლში თავგები ძლიერ გამრავლდნენ. სახლპატრონმა კატა მოიყვანა. კატა ყოველ ნაბიჯზე ხმამაღლა ჩხაოდა. თავგები ყოველთვის აღრევე იგებდნენ კატა მოახლოებას და იმალებოდნენ.

კატამ ვერც ერთი თავგი ვერ დაიჭირა დიდი ხნის განმავლობაში. სახლის პატრონმა მჩხაენა კატა გარეთ გამოაგდო.

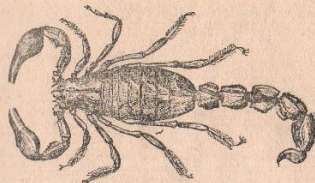
ანდაზა: მჩხაენა კატა თავს ვერ დაიჭერს.

ზასაზბრო კითხვები:

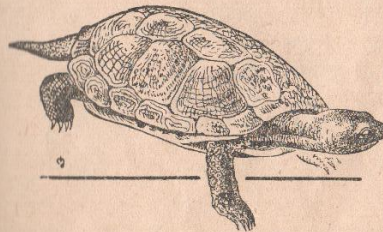
- რატომ ვერ იჭერდა კატა თავს?
- როგორ მოექცა სახლის პატრონი მჩხაენა კატას?

მორიელი და კუ

ერთი კუ და ერთი მორიელი დამობილდნენ და წავიდნენ. მორიელი გზაზე წყალი დახვდათ. მორიელი დალონდა, გაქცევა არ იცოდა.

კუ უთხრა:
ჩემს ზურგზე შეჯექ და წყალზე ისე გავიაროთ! შეაჯდა მორიელი ზურგზე. კუ რომ წყალში შეცურდა მორიელმა თავისი შხამიანი კუდით კბენა დაუწყო.

კუ უკითხა:
— ძმაო, რას შერებდი?

მორიელმა უპასუხა:

— რა ვქნა, ძმობილო! არც მე მინდა, მაგრამ გვარისანი ვართ, რომ მტერსა და მოყვარეს ყველა ვუკბინოთ!

კუმ დაიყურყუმელავა, მორიელი წყალმა წაიღო მიაძახა:

— ძმაო, არც მე მინდა, მაგრამ ჩემი გვარი თუ ხამულ ტანს არ გაიზანს, გასივდება და მოკვდება.

სულხან - ხაბა ორბელიანი

რიცხვები

1 კრთი—აკა	28 ოცდარვა—yajei aaba
2 ორი—yba	29 ოცდაცხრა—yajei jba
3 სამი—xpa	30 ოცდაათი—yajei jaba
4 ოთხი—pfba	31 ოცდათერთმეტი—yajei jeiza
5 ხუთი—xuba	40 ორმოცი—yonyaja
6 ექვსი—fba	41 ორმოცდაერთი—yonyajei aka
7 შვიდი—buba	50 ორმოცდაათი—yonyajei jaba
8 რვა—aaba	51 ორმოცდათერთმეტი—yonyajei jeiza
9 ცხრა—jba	60 სამოცი—xanyaja
10 ათი—jaba	61 სამოცდაერთი—xonyajei aka
11 თერთმეტი—jeiza	70 სამოცდაათი—xonyajei jaba
12 თორმეტი—jaya	71 სამოცდათერთმეტი—xonyajei jeiza
13 ცამეტი—jaxa	80 ოთხმოცი—pfonyaja
14 ოთხმეტი—jipf	81 ოთხმოცდაერთი—pfonyajei aka
15 ოხუთმეტი—joxu	90 ოთხმოცდაათი—pfonyajei jaba
16 თექვსმეტი—jaf	91 ოთხმოცდათერთმეტი—pfonyajei jeiza
17 ჩვიდმეტი—jibv	100 ასი—ikā
18 თერამეტი—jaa	200 ორასი—yāi
19 ცხრამეტი—zej	300 სამასი—xāi
20 ოცი—yaja	400 ოთხასი—pfai
21 ოცდაერთი—yajei aka	500 ხუთასი—xuaī
22 ოცდაორი—yajei yba	600 ექვსასი—fai
23 ოცდასამი—yajei xpa	700 შვიდასი—bja
24 ოცდაოთხი—yajei pfba	800 რვაასი—aaīa
25 ოცდახუთი—yajei xuba	900 ცხრაასი—jia
26 ოცდაექვსი—yajei fba	1000 ათასი—zka
27 ოცდაშვიდი—yajei buba	

88. 4.

ია—აიჲა (ჟიჲაჲკა).
 ხარი—აჲ.
 ხახა—აჲგეჲ.
 არხი—აჲჲ zlamyaxergo (acarta) azra; amxkua აჲჲ rəkurpərc, ab
 yakuia აჲჲ rəgarpərc, ma acibakua alanaquarc აჲჲ იჲჲ
 azəzrakua.
 აი ია—abar აიჲა.
 ირა, აი ხარი—iəra, abar აჲ.

88. 5.

იხეი—აკუაჲა.
 ირას სხეი—iəra Isaxia.
 ხე—აჲღა.
 რევი ხერხავს—revi ixəueit.
 იხეი სარასია—akuatə sara iჲჲჲ.
 სხერე—afəraxiჲ (afərməxic).

88. 6.

სოკო—აკუკუბაა.
 გოგრა—აჲაბ (aჲაბაკ).
 სოკო კარგია—აკუკუბაა bziour.
 კარი ხისაა—აი (mჲჲჲჲ) otჲჲჲ.
 გოგრა კაკოსია—აჲაბ kəko iჲჲჲ.
 გევის გეგრა—givi iəiჲჲჲ.

88. 7.

ჟოლგა—აჲარგი, afams.
 ღორი—აჲა.
 ოღოს ჟოლგა აბოლა—oləra lhargi ჲჲჲჲჲ.
 ვიას სკოლაა—gia iჲჲჲჲ აჲჲ.
 ღორი ვასოსია—აჲა vaso iჲჲჲჲ.
 ის ღორი ოთარისაა—ui aha otar iჲჲჲ.
 სახლის აბლოს არის—აჲჲჲ aaiгуara iəჲჲჲჲ.
 ლეღვის ხე—alaha-ღა.
 ლეღვი—alaha.
 ლეღვი კარგი ხილია—alaha iə bziour.
 ქალის სხელია—pħəə xizəჲჲ.

დააჲჲ—ამი.
 დააჲჲის თათი დიღია—ami afəpə dəჲჲჲ.
 დააჲჲის დიღი—ami Ųkuakua.
 დააჲჲის დიღია—atrakჲor dəჲჲჲ.
 დააჲჲის დიღია—akollektiv iჲჲჲჲ.

88. 9. გურამის ურევი—guram iuardən.

ურევი—aurədn.
 მარა—məŲa.
 გურამის ურევი—guram iuardən.
 ურევი გურამისა—aurədn guram iჲჲჲ.
 ურევი გურამისა—akrazua nxayəჲჲ.
 დააჲჲის დიღია—dəŲyəsuyəჲჲ.
 დააჲჲის ურევი ქალკის მიღის—აჲჲჲ aurədn ala akalaki axi dcoiჲ.
 დააჲჲის ურევი და კალატევი—აჲჲჲჲ akalatkuai rəla iჲჲჲ.
 დააჲჲის ურევი და კალატევი—akalatkuia aha i atamei rtoჲჲ.
 დააჲჲის ურევი და კალატევი—guram iħə xəჲჲჲ.

88. 10. მხატვარი ბაბო—asaxiayə babo.

მხატვარი—aparpaləki (axiჲჲჲჲჲ).
 მხატვარი—afxa.
 მხატვარი ბაბო—asaxiayə babo.
 მხატვარი—ad-aჲჲჲ.
 მხატვარი თამაშობდა—amჲჲ dasuan.
 მხატვარი თამაშის შემდეგ—amჲჲ asra aftaxi.
 მხატვარი და ფუტკარს სღია—aparpaləkiჲუი afxakuei draftan.
 მხატვარი—აჲჲჲჲჲჲჲჲ.
 მხატვარი და სირბილით დაიღია—dŲəxumaruazi dŲəyuzi daapseiჲ.
 მხატვარი შევიდა—ayni daynalჲ.
 მხატვარი იღია—ifixəiჲჲ.
 მხატვარი დათვალევი—asaxiakua drəxupəŲiჲ.
 მხატვარი—nas.
 მხატვარი სხატევი ქილოლი, საშლევი, ფერადევი—asaxia zkuəyua aktiadi,
 akti, aŲəgakuai iħəxəiჲ.
 მხატვარი მხატვარი, ფუტკარი—aparpaləki afxəi rsaxia iħəxəiჲ.
 მხატვარი შევიდა—apəcakua eikuaჲჲჲჲ.
 მხატვარი თეორი—amჲჲჲჲჲჲჲჲ ŲkuakuaŲჲჲჲჲ.

88. 11. პიონერები ზღვაზე—apionerja amŲən აჲჲ.

პიონერი—აჲჲჲ.
 პიონერები ზღვაზე—apionerja amŲən აჲჲ.
 პიონერი—pħəiჲჲჲჲჲ.
 პიონერების საბავევი სანატორიუმში—kobuleti axiჲჲჲ rsanaჲო-
 რიჲ აჲჲ.

ისვენებენ—rəpsə rfoit.
 ისინი პიონერები არიან—uərt pionerjoup.
 მზიანი დღეა—afəʃ amra əgan.
 სანატორიუმის დღე ბაღში—asanatorium abahya dəu aqno.
 ექვანი იპოვეს—აქა rbeit.
 დაობის—dayueit.
 ექვანს აჯარუნებს—აქა ახუ irgoit, აქა dasueit.
 სასაღილო ოთახში შედიან—akrəfarta auatax (auada) iynaloit.
 საუზმობენ—kakal rkəueit.
 საუზმის შემდეგ—kakal anərkłaki.
 ზღვაზე გარბიან—iayno içoit amşən axi.
 იქ ბანაობენ—ua rərkəuaboit.
 ბანაობის შემდეგ—rəanərkəuabalakı aftaxi.
 მზის აბაზანებს იღებენ—amra iʃialoit (amra avannakua rədərkəloit).
 ნიჟარებს აგროვებენ—amədaonjakua eizərgoit.

გვ. 13. ნაძვის ხე — amza-çia.

ძალი — ala.
 წერო — arçə.
 ცხენი — აფა.
 ნაძვის ხე — amza-çia.
 ვარეთ — adnoçə.
 თოვლია — asə auçit.
 ცეცხლი — xitoup.
 ძალიდან — xəxint.
 თოვლის ფიქვები ცეცხლზე — as-palkua kəpsoit.
 ღვინე — exia.
 ახალი წელია — asəkus fəç aup.
 გამართული — gaçoup.
 ნაძვის ხეზე — amza-çia.
 ბეჭის სათამაშოა — axumargakua rajəno iamoup.
 მოკოლადის ქლიაფი — açokolad bha.
 ვაზლი — აქა.
 ძღერბიან — aia rhoit.
 ცეცხლზე — ikuəsoit.
 თამაშობენ — ixumarueit.
 საბავშვო ავტომობილში ზის — axuykua ravtomobil itəroup.
 ბავშვებისათვის სისარტულია — axuykua rəz guərouaroup.
 როგორ არის მორტული — içpəxəioi.

გვ. 15. პიონერი კოლა — pioner çola.

ჯაჭვი — aday.
 კამბი — akambaf.
 სონუმში — aqua.
 სამავალიო პიონერი — pioner çarçəçəroup.
 ასწავლის ფრიალოსანა — açara zeioaqam ala içoit.
 კოლას მამა — çola iab.

საქვის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში მუშაობს — məkurı aqai asovetçə nxaraçə auas iueit.
 საქვის ჩაის საბჭოთა მეურნეობას აქვს — məkurı aqai asovetçə nxaraçə iamoup.
 საქით დაბეულია — aday ala içəhəoup.
 ჩაის სტარაჯობს — abahya axıçoit.
 ხეხულები — arçən.
 მამათან — iab içə.
 ბეჭებს — içsə içoit.
 მხარეებთან — içəçə rçə.
 ჩაის თამაშობს — açəxmat dasueit.
 საქითა მეურნეობის მუშები — asovetçə nxara auəsuja.
 საქე — içyan.
 საქეთ — amza.
 საქეთა — xal.
 ჩაისით დარბას — amş bzia iazhəoup.
 ჩაისიერდა — içəiçəxəit.
 ჩაისიერის სტალინსა — nagzara iəkuzaaç stalin.

გვ. 17. კმაწვილები ტყეში — axuykua abnəçə.

მაცი — adaon.
 აეროპლანი ჰაერში — aeroplan əhaiə rçə.
 კმაწვილები ტყეში — axuykua abnəçə.
 სერობობდენ — iəquon.
 კმაწვილები იყო — əhaiə bzia.
 სერობობის დროს — anəquara aən.
 კმაწვილები დევი — qarəman içə ala.
 მაცი წაქრა — adaon dnoçəxəç.
 წელიწადში — aza itəpəç.
 კმაწვილები წამოვიდნენ — amxəxə içəkuləit.
 ჩაის განაპირას — amx-aandan.
 კმაწვილებს კრეფენ — ačkua rçioit.
 მაცი — aia rhoit.
 ჩაის ძლიერს — içəiçəxəit.
 მაცი ჰაერში — iharəkno əhaiə rçə.
 აეროპლანს ხედავენ — aeroplan rçoit.

გვ. 18. გვიის საათი — givi isaat.

გვიის საათი — givi isaat.
 მინუტი — içəçə.
 განსწორეთ საათები — asaatkua əkuçərgəl.
 საათი 12 საათია — 12 saat nazəno içəoup hə.
 დამიხებს რადიოში — rçieit (içəlarçheit) aradioçə.
 გვიის საათი თავის მაჯის საათს — givi inəp iəxəz asaat daxupəçit.
 მინუტის ოთხი წუთი აკლდა — çəyə rçə çə-minutk əgən.
 მაცი ხანებში — içəç iəazkuəçəz.
 მაცი საათი უკან რჩება — sara ssaat içəiçəçə inçoit.

სოკე გივი—*iheit giwi*.
 ასათქმან—*asaatqacaya iqa*.
 წილი—*iheit*.
 საათის მაღაზინი—*asaat amagazin axi*.
 მან ნახა—*ui iheit*.
 სხვადასხვა საათები—*asaat xakua*.
 ჯიბის საათი—*aqeba saat*.
 ცილის საათი—*atsa saat*.
 მაგილის საათი—*astol saat*.
 ელექტრონის საათი—*elektron saat*.
 ზოგი საათის ციფერბლატი—*saatkuk rciferblat*.
 სამი ისარი იყო—*xpa-xpa streka roman*.
 დიდი ავიანობა წუთებს—*aduu aminutkua anarhon*.
 სწრაფი—*ui elchz agubjanaxi*.
 ავიანობა საათებს—*asaatkua anarhon*.
 ყველაზე პატარა—*zegi-trechez*.
 ავიანობა წამებს—*asekundkua*.
 შესაბამის გასწორება—*asaatqacaya asaat elkurleit (irfeit)*.
 უთხრა—*leiheit*.
 სამს იყო წუთი აქლა—*xpa yaja minut agaup ha*.
 ყოველ ამ დროს—*eskionagria abri aamtaza*.
 შიშობით—*ixaxiala*.
 ერთ დღე-ღამეს ან ოცდამათ საათს შემოაბს—*uxaxaki-fohaki m*
yajei piba saat auas auet.
 ორის ათი წუთია—*yba rpa ja-minutk qaup*.
 სამის ნახევარია—*xpa rabza qaup*.
 ომის ოცდამათი წუთი აქლა—*piba, yajei xuba minut agaup*.
 საათი შემოაბს თუ გატრეზულია—*asaat auas auou iaangelana iqou*.

გვ. 20. დღე — აქი.
 ცილში შხის სხევა გააღვიძა—*afaxi amaxuaga xpara darfaxaxei*.
 უკვე შედი საათია—*ix-saatk qalaxei*.
 სოკე შერბ—*iheit meri*.
 სწრაფად—*asaxa*.
 წამობა ლოგინიდან—*ajarta dalpeit, daalpeit, dyaipait (daalci)*.
 ჩაიკცა ტანსაცმელი—*ipeilalheit (lamarakua iloiceti)*.
 პირი დაიბახა—*ixaz lazzeit*.
 თხე დაიბრუნა—*ixaz iheit*.
 მერის მამა—*meri lab*.
 და-მამა—*lahfei lafei*.
 სურვილი იხსნენ—*astol iadpalan*.
 ხალხს სვამდნენ—*aqai rjuan*.
 თეთრობა—*largia*.
 შვილის მუცელად—*astol dndarpat*.
 გაყვითლები იმყოფა—*aurokkua bçama ha*.
 მკობა მამამ—*diazcait lab*.
 ალერსით—*gubzaorala*.
 პო—*aa!*

ბაბა—*baba*.
 მის ხალხში—*ec-axubaxa*.
 იმყოფე—*ixceli*.
 ხალხის მკვლელობა—*ilalheit ataks axuqo*.
 აქ იყო—*aqai lit*.
 ყველა ჩანათში ჩააღვია—*alqkua alqutra italcan*.
 იმყოფო—*dayna*.
 აქ—*dceit*.

გვ. 21. სკოლისკენ—აქი axi.
 სკოლისკენ—*askol axi*.
 სკოლა—*ixubuu*.
 სკოლის მშენებელი—*amra bzixau xaloit*.
 აქ მამა—*hai amara*.
 მისი ხედილი—*ipeilalhap*.
 სკოლა—*haxap*.
 სკოლისკენ—*ausara*.
 სკოლისკენ—*icoi zegio*.
 სკოლისკენ—*ixaxiala*.

გვ. 22. კეთის უცვარის სხეულები—keto ackiara bzia ilboit.
 კეთის უცვარის სხეულები—*keto ackiara bzia ilboit*.
 სკოლის დირექტორი—*askol akaridor axi*.
 სკოლის სხეულები—*ackiara naqasagar*.
 სკოლის გეგმვა—*ipeilaxza çaraur*.
 სკოლისკენ—*estionagria*.
 სკოლისკენ მასწავლებლისა და კეთის დირექტორის—*arçayoi ahaktomi*
ixaxiarçoi naicxoiit.
 სკოლისკენ ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი—*amavei afaxakuei trackioit*.
 მისი პირი, ხელები, სურვილი, კისრის სანთი—*asaron ala ilazoiit iqa*.
 სკოლა, სამს, ხელები, სურვილი, კისრის სანთი—*ixaxia*.
 სკოლისკენ სხეულები—*ixapackua porosokla ilrackioit*.
 სკოლისკენ კეთი—*askol hakam*.
 სკოლისკენ—*keto diarfaxuoi*.
 სკოლისკენ სხეულები—*aklass zegio abas rethoit*.
 სკოლისკენ მამა—*ubri laixapna lnaquala ha*.
 სკოლისკენ—*adca*.
 სკოლისკენ—*ixaxiala*.
 სკოლისკენ—*ixaxiala*.

გვ. 23. მხევი — aisra.
 მხევი—*aisra*.
 მხევი—*amx-axuqo*.
 სკოლისკენ მხევი—*akataxi iasuan*.
 მხევი—*amyan*.

თოკი იპოვეს—აჟახა რეიტ.
 თოკი—აჟახა.
 პეტრემ სთქვა—petre (უას) iheit.
 ჩემია—sara ispaup.
 სთქვა ალექსიმ—iheit aleksi.
 მოუვიდათ ჩხუბი—aisra ialagaeit.
 წავლეს ხელები თოკს—აჟახა რაქკუა რა იამყასნა ირქაიტ.
 იწველა—daxon (ერთი აქეთ იწველა, ერთი იქით—az araxi daxon, az na
 დამპალი იყო—აჟახა baan.
 გაწყდა—ipjeit.
 ერთ მხარეზე—zamyra piraxi.
 გადაკოტრიალდა—daxaitit.
 მეორეზე—egiraxi.
 დარცხვნილმა ბავშვებმა ერთმანეთს შეხედეს—აყკაოთა ipxafa-pxac
 iaaiwapsit.
 გაიცინეს—iaaueit.

გვ. 24. საქანელა — auargiala.

საქანელა—auargiala.
 ფიცარი—aoua.
 წველი თოკი—y-saxak,
 მხად არის საქანელა—auargiala eikuloup.
 ზედ ჩამოსხდნენ—xaxi inokureit.
 ჩიტუნები—acarpšakakua.
 აღიან—ixaloit.
 ჩამოდიან—italoit.
 ნელა—alfəha.
 აღმა—ayada.
 დაღმა—alada.
 აღის—ixaloit.
 დაღის—ilbaueit (italoit).

გვ. 25. ზოოპარკში — azoopark აჟა.

ზოოპარკში—azoopark აჟა.
 გამოსასვლელ ღღეს—apsfara mჟ-აჟიბ.
 გალიებში—acarttrakua რჟა.
 ნახეს ლომი—irbeit alom.
 ნახეს მგელი—abgadəu.
 ნახეს ციყვი—acəoi.
 ნახეს სპილო—irbeit aslan.
 და სხვა—egərtgəu.
 მწვანე ბალოზზე—ahaskəuon eჟა.
 ყვავილებში—aitkua.
 ფარშავანგი—parlavangə (шавлиш).
 პატარა ტბაში—astəu xuyə aჟიბ.
 თეთრი გედები—gedi (гебедь) škuakuakua, amჟəon qəz škuakuakua.
 დაკურავდნენ—isəso ixən.

მაცნოლის ხეზე—magnolia aჟა.
 თუთიყუში—tutiquifi (тутурай).
 გაძახილა—fnatuan.
 მასინები—amaamənkua.
 შინ რომ დაბრუნდნენ—aynəqə ixənhə iənaa.
 მიწაზედმა დაბატეს—აჟაჟა rsaxia tərxəit.

გვ. 27. მთის წყარო — afxa zəxi.

მთის წყარო—afxa zəxi.
 ხალა მთიდან—afxa aharakəraqnəp.
 მხოლოთა—axuaჟაჟა.
 მთის ხტუნებით—იჟო იჟიო iaaueit.
 კეთი წყარო—აჟაჟი xiləfa.
 მარღო წყარო—აჟაჟი lasə.
 თასაშობით მომდინარე—ixumarua iaaua.
 კარლი, ველი, ნახნავი, უნდა კარგათ გაახარო—აჟარჟაჟა, აჟა, amxə
 bzianə iəwəgəuonəroup.

გვ. 28. თავგების კრება — ahənapkua reizara.

თავგების კრება—ahənapkua reizara.
 ერთმა თავგმა სთქვა—hənapək uəs aheit.
 მთლი—iaait.
 შეებათ—iaxəhჟაჟ.
 როცა ჩვენზე სანადიროდ წამოვა—ihəlarəcarc ianaadəkulaləki.
 ცდილენ გავიგონებთ—აჟა ხჟ axixiəha ihəhəp.
 თავს ეუშველით—həxə haxuəp.
 დიდებულნი—zeipšəqam aჟ, zeipšəqam!
 მხოლოდმენ თავგები—ჟაართი ahənapkua.
 ქულზე—axuda.
 ქულზე—აჟაჟა.
 თქიბზე—afəpkua hə.
 მხოლოდმენ—ahəra iəჟიბ.
 გახარებული თავგები—იგაოიოჟა iəqəz ahənapkua.
 სთქვა ბებერმა თავგმა—აჟეიტ iəjəz ahənap.
 გაეგოთ—iaəhəp (eləhkaəp).
 ქილა გაჩუმდა—zəgəu neikupsə iceit.
 ქილა გაიპარა—zəgəu რჟაჟეიტ.
 გადიწყვიტეს—irəsbif.

გვ. 29. როგორ დაუმეგობრდა ძალი კაცს (ზღაპარი) — auayəi aləci aicənxara iəlagəz (aləku).

არც ამხანავი ჰყავდა და არც პატრონი—ყəzəgəu piəmagəu ziməməz.
 ერთხელ—zhi.
 შინ—ui.
 ზღაპარი—amyan.

ტურა—abgaxuq.
 გაყვა—iacceit.
 ამ კვლის პატრონი—ari afta zrau.
 რომ ჩვენს ახლო-მახლო განწეს—hara haagva-sigua iaazercor.
 უბელურება ვვეწვევა—jgarour (kaamet hara hze iqaloi).
 ორივეს—hyaqagva.
 გაგვიტრობსო—hannarjoi.
 დაშორდა—iacracit.
 გაჰყვას მგლის კვალს—abgadu afta inxeli.
 დეჟია—iaxiwei.
 ვინა ხარო—uzuosta uara ha.
 ჰკითხა—iazcaait.
 მე ცხოველებს უმცროსი ვარ—sara apsxua reicba soup.
 წამოიღო—uaala.
 ერთად ვიაროთ—haicazaar.
 ერთად წავიდნენ—eiceli (eicceit).
 იმითომ რომ—izban akuzar.
 არ უნდა ეჩნეს—iqamlarour.
 მაშინვე—eraznak (uasqanqia).
 კვალს დაადგა—afta inxeli.
 ერთად სიარულის დროს—iseicneliaz (isneiuaz).
 დედამიწის ზურგზე—aduneiafa (xaz-xaza iuhar, adunei (დედამიწა)).
 აგუაგუაჟა (ზურგზე) ha aanagoi).
 მის შემდეგ—ubri naxas.
 აღარ მოსცილება—iacramcit).

გვ. 30. ოთხი სურვილი — pl-guapxarak.

ოთხი სურვილი—pl-guapxarak.
 ნიკომ—niko.
 ციგით იტურაგა—asanqala dnokujer-aakujeraait.
 მერე—nas.
 გახარებულმა მიირბინა—dguarouaja doyno dnein.
 უპ—hai.
 ნეტავი—fari.
 სულ—eskiouagva.
 ზამთარი იყოს—sanrandaz.
 შენი სურვილი—uara uguapxara.
 ჩემ უბის წიგნაკში—sara sqeba iqu-xuqa.
 ჩასწერე—ianca.
 დადგა—zai.
 პეპლებს ბეჭი სდია—aparpalakikua daara akar draftan.
 ბევრი ყვავილი დაკრთა—ait raja iquleit.
 ლამაზი კონები შეკრა—fahara-xuykuana ipeiheit.
 რა მშვენიერია გახაფხული—zaqa ibziuzi aapan.
 მთელ ღღეს—აჟიიარაკ.
 ძნას ზოიადლა—აიამყაკუა eizigon.
 ბანაობდა წყალში—იჟაიკუაბონ.

მარწყვს კრეფდა—amaaxar iqlon.
 მწყრებს დასდევდა—aqakua draftan.
 სალომოს—axaiaqaza.
 რომდენი ვისამოვგე—zaqa kinf zaol.
 ეს სურვილიც—ari aguapxaragva.
 მწიფე ხილით იყო სხეგე—loqalaxiou alarkua rela ipan.
 კრეფდა ურბენს, ხილს—აქ, alari itaauan.
 მაშინ—ubasqan.
 უბიდან—იაკუა (აქიურ).
 ამოიღო და—ითიგან.
 ნიკოს მისცა—niko litelit.
 ჩაწერილი სიტყვები—ianaz ajakua.
 წაიკითხა—draxelit.
 ყოველი დრო—aamtakua zegvia (aamtapxiaz).
 თავის რიგზე კარგია—dousa lanraamtou ibziour.

გვ. 33. მსუქანი შემოდგომა — tagalara psala.

მსუქანი შემოდგომა—tagalara psala.
 უხვი—irou.
 ტკბილი—axaa (ixaa).
 მზიარული—iguarouaxaa.
 წლის საზრდოს სიხარულით შეტურებენ—აჭაკუსტი amguaxu iguouaja
 iaxuapxueit.
 გასაშრობით გაუნდელია შაქარ-შეყრილი ჩურჩხლები—ipqarc azo ijeur
 aqanqaxakua afakar rekupsana.
 ბადაგში ამოვლემული მსხლის, ატმისა და ჰენჭურის ჩირები—abakimaz
 ihva aha-rya, atamarya, abha-rya.
 მარნის ჭერი—aycara ისოთურა.
 გაქედლია—irur.
 ყურბანს, კომხსა და მსხლის ჯაგნებით—აქ, abiei, ahai rela romaxukua
 isepfaz ipaxakuana.
 მარნის თაროები—aycara atzame ikadyapalou aoukua.
 ვაწლით—აქაკუი.
 გოგრებით—aqabkuei.
 ხახვით—აგომიკუი (rela).
 კუთხებში—აკუაკიკუა რვა.
 ყრია კართოფილი, კარხალი, სტავილო—ikapsour akartof, ayarxal,
 stapilo (морковь).

გვ. 34. შემოდგომის სურათი — tagalara asaxia.

შემოდგომის სურათი—tagalara asaxia.
 გაყვილდა მიეგი—იყეჩეიქ აფაკუა.
 გაფუქდა გუბი—ამყაკუა pxastaxaeit.
 მთლად გატიალდა მინდორ-ველები—zanzak ijhvit adkuei-arxakuei.
 აღარსად ვარდი—ყარგია aguil aqam.
 აღარსად ია—ყარგია აიჟა.

დაბლა — чапа.
ყვითელი ფოთოლი ყრია — abou yej kapsour.

გვ. 34. თოვლი — asə.

შებენ — bəpšif.
რა ლამაზია — zaqa ipşou ha.
გააღვიძა სანდრომ თავისი პატარა და — dərfaəxəif sandro iaħifa xaყა.
ორივენი — ayəqəgria.
ახლო-მახლო — aaiğua-sigua.
სახლების სახურავები — ayua-axəbkuə.
ეზოები — aştakua.
ბები — ačlakua.
თოვლით იყო დაფარული — asala ixqian.
ზვიდანაც — xaxianəgria.
ბზირი, მსხვილი ფიჭვები ცვივოლა — as-palkua, uapəjkua quaz-quazsa
ijpna ikapşon.
პატარა ნუცამ ნახა — nuca xaყა iħbeif.
წელს — aəifa.
პირველი — rampxia.
შაქარი — afakar.
სანდრომ და დედამ გაიცინეს — sandroi iani iaəqyeif.
დაიბნა — faħit.
დედამ ბავშვებს თბილად ჩააცვა — ran axuყkua ipxasa eifalheit.
გაიყვანა — idəisəgəif.
გავიძინე თუ არა — iəəndəiəz eips.
თოვლს ხელი დასტაცა — asə dnoftasə iħkəif.
პირში ჩაიღო — iყə intaləif.
ვაი — qəħ.
ცივია — ixuifəiəp.
გადაავლო — inkəiəif.
სანდრო კი უცქეროდა — sandro daxuəpşuan.
ზამთარი — əşən.
თეთრო კალთებიანი — əkalət-şkuəkuə.
ხანდახან — znəzania.
მოღრუბლული — iħfəu.
ხან — znə.
კაშკაშა მზიანი — iħkəsa amra-kaყყო.

გვ. 36. ლენინის ბავშვობა — lenin ixuყra.

ლენინის ბავშვობა — lenin ixuყra.
ილია-ძე, ilia-ipa.
კოცხალი ბავშვი იყო — dəxaყə çəəñ, dħəxəxəñ.
თამაშის დამწყები — axumarra axə əzərkəuəz.
ხელმძღვანელი იყო — axə əztoz.
ამაზაზებს ის უყვარდათ — iyəzəja bzia dərbon.
ვალოდიას უყვარდა — valodia bzia ibon.

მდინარეში ბანაობა — əzamyas əfa əfaəkuəbərə.
ანკესით თევზის ჭერა — əყəuər əla əpsəzkrə.
სხებთან ერთად — əgəort iyəzə rəfa.
ცივაობდა — əsənkəla əkuყəraərə.
თოვლის კაცს აკეთებდა — əsə-uəyə iəqəçərə.
ხუთი წლის ვალოდიამ — xua-şəkuəsa zəçəuəz volodia.
წერა-კითხვა უკვე იცოდა — əyrei əpxiərei idəruən.
სწავლობდა — açərə içon.
გატაცებოთ კითხულობდა საბავშვო წიგნებს და ჟურნალებს — əxuყkua
raiqkuei əzurnalkuei daərə iguə əzəfina dħəpxiəñ.
ლენინის ანდერძია — lenin iuasiətoəp.
„ისწავლეთ, ისწავლეთ, ისწავლეთ“ — „iħçala, iħçala, iħçala“.

გვ. 37. ლენინი ლაპარაკობს — lenin dყajoiყ.

წამოიღა — dyəgəif.
ტრიბუნაზე ავიდა — ətribunəfa dnein dnəkuəgəif.
გაიშმა — igəeif.
მჭუხარე ტაში — ənəpəinqiərə ətuəuə.
გაუმზარჯოს ჩვენს ბელადს — nəgəzərə iəkuəzəəif hvozd.
იბნებოდა — faərtueif.
თავის ჰეიანი თევლებით — əxəყə zməz iəlakua rəla.
ხალს უყურებდა — əjħər dħəxuəpşuan.
ტაში შეყვდა — ənəpəinqiərə iəquəçit (iəquçit).
წარმოსთქვა — iħeif.
ვიწყებთ სოციალიზმის შენებას — əsəciəlizm ərgəlarə həlagəit.
ველაკ — ədərყəgriəx.
იგროვდა მჭუხარე ტაშმა — ənəpəinqiərə əquəquəħə inəiəlrəçeif.
შეჩერდა — dəatəçəif.
იმი აზ გვიდა — əibəfərə htxəmə.
იმი უნდა შეწყდეს — əibəfərə əçəxuə rყərouəp.
ტაში არ წყდებოდა — ənəpəinqiərə iəəquəñiəçəkuə iəfəñ.
სახე უღიბოდა — iħə iყə eixəყiəñ.
ლაპარაკის დროს — əყəjərə əəñ.
ხელების ქნევა არ უყვარდა — ənəpəiqiərə bzia iboməçit.

გვ. 38. ლენინის სხოვნას — lenin iguəlarħərə.

ლენინის სხოვნას — lenin iguəlarħərə.
ოქტომბრის ბელადი — əktiəbr əvozd.
შენ არა ხარ ჩვენთვის მკვდარი — uərə hərə iħə əpsəñ.
მთელ მსოფლიოს გააღვიძებ — ədunəi zəgriə ərəxəoič.
კომუნიზმის გამარჯვება — əkəmmunizm əiəiərə.
ასილკლდეებს მუშის გულს — əbaxu eips iərouəuoič əuəşuy iguə.
წითელ დროშას ლენინიზმით მოჭარბულს — leninizm əla ikuçəu əbirəq
qəpł.

გვ. 38. მეგობრობა — aiyožara.

მეომარი—aibafya, ar iralou.
ბრძოლაში დასკრეს—aibafra aan dərxiit.
უზანგში ვეხ-ვაყრილი ცხენს რამოვიდა—ifapa afkəl iškəlakəz ixa dnaxianhait.
რომ ასეთ ყოფაში ნახა—as dşaqaz anaba.
ფრთხილად—alfəha.
დაინოქა—inafəmxəşəit.
კბილებით აიყვანა—xapəcla dnəfnaxəit.

გვ. 39. ზამთარი — აჟან.

მხსოვს—işgualəit.
როცა ბაღლი ვეყავ—sanəxuqəz.
მიხაროდა თოვლის მოსვლა—asa ələaira seiguroion.
თოვლის გუნდის გაკეთება—asa eidəhhalara.
სროლა თავში—aseigudčara (asə əzə ixa əgudčara).
გორვა—alabəlxirara.
მოსვრა—asa əfərgara (aqləfra).
ბიჭები—əykanəja.
თავს შევიყრიდით—haizon.
ცხტლით—hapon.
გვილაობდით—hakupalon.
ყველა—zəgva.
ძირს—caqa.
მეორე ღღეს—adəryəfəhə.
ყინულზედა—caəaqva.
ვცურობდით—hakuşəraəuan.
უკან კობი—afaxi kakuyaa.
შუბლზე—alaxi kakuyaa.

გვ. 40. თხა და გიგო — aqmei gigo.

თხა—aqma.
ზარმაცი გიგო—aafəyə gigo.
იჯლა—dʒəan.
მუხლებზე—ifəmxkua.
უკუღმა დიდლო—axəlarxəna ikuicəit.
ვითომ კითხულობდა—dəpxiofa.
მაღლ—lassa.
ძილი მოუნდა—əja dakəit (itəxxəit).
თივის კანტური დაიწყო—dərkuakuo daləgəit.
თხამ იფიქრა—aqma uas əgva iəanəgəit.
ჭიდაობა უნდა—əisra (əikupara) atəxəp ha.
გაქანდა—ihrəsan.
დააჯახა რქები შუბლში—fəyala iələxi iəəən.
ყირამალა გადაატრიალა—dəxnarhiit.
აღრიალა ზარმაცი გიგო—aafəyə gigo dərhiit, dərxaəaiit.

გვ. 41. თებერვალი — fevrali.

საქართველოში—kartəalan.
სამკოთა ხელსუფლების დამყარების დღეა—əsovet muə ənəfəkugələz mşəp.
დღევანდელ დღეს—əxiəfi əmş.
ყოველწლიურად—əşəşəkusa.
შშრომელი ხალხი ზემობს—akrəzua əjlar məşəhəş irəpxiəəit.
რა კარგი სანახავია ქუჩები—zəqə ibziəzi ubri əfəhə əulicakua.
საბავშვო ბაღის მოწოდებები—əxuəbahyə itou əçəyja.
ავტომობილით დაქრიაბ—əvtəmobilkua rələ inəqəit.
ვანას იძახიან—vəşə hə fəvəta.
ყველა მზიარულობს—zəgi gəəəronəit.
ერთი, ორი, ერთი, ორი, ერთი, ორი, სამი!—əkə, ybə, əkə, ybə, əkə, ybə, xpəl. hə.
იძახის პიონერ-ხელმძღვანელი—ibyə goit əpioner—nəpxəgəyə.
პიონერებიც—əpionerjəgə.
მიამჯობენ—ifəp-əixə inəiəit.
ღღოს სხაზე—əbərəbən byə iakuriana.
ღღოს მზაზე—əxəiəzi—hə.
იყავ მზად—əxəiəzi—hə.
სალამს აძლევენ—əsaləmə rəitəit.
ტრინბუნიდან—ətribunəfəpə.
მზად ვარ—əxəiəp hə.
მზიარულად—igəəəronəyə.
უკასუბენ—irhən atəkə.

გვ. 42. გაზაფხული — ააპონ.

ვიშ—əpşəit.
შორთული—ixəiəna.
შოაქეს—iəənəgəit.
ცის სიხარული—əjyan əgəəəronəra.
ამწვანდა—iəjəxəiəit.
შთები—əlxakua.
მინდვრები—ədkua.
ითასფრად—zəkəpşələ.
ყვეის ზვრები—əxəuətrəkua

გვ. 43. გოგის წერილი — gogi iəsaləmə iəqə.

გოგის წერილი—gogi iəsaləmə iəqə.
კოტეს წერილი გადასცა—kəte əsaləmə iəqə iəltəit.
კოტეს აზნაგისგან—kəte iəyəzə iəfəp.
ქვირფის კოტე—kəp iəpsou kəte hə.
სწერდა—iəyuan.
ბათომში—bətəmə.
წავედით—iəcəit.
საინტერესოდ ვიმგავრეთ—siirlə (əintərəs əçənə) hənəqəit.
ტფლისიდან—kartəpə.

ქუთაისში—kutef.

თვითმფრინავით გადავირინდი—(zaxla ipəruala) aeroplanla hərəna hceit.

მამას ქუთაისში საკმე ჰქონდა—sab kutef auas iəman.

ქუთაისიდან—kutefənən.

მატარებლით წავედი—mətbəla hceit.

დავითვალდებულეთ—iaabeit.

ბოტანიკური ბაღი—abotaniqar bahya.

ზღვაზე ხავით ვიცურავეთ—amşən aqən aşxuala (afəiḳala) hnoqueit.

ტრამვაი არ არის—atramvai əqam.

ნავთსადგურში ეტლით წავედი—aportl axi afaeton (afəuərdən) ala hceit.

მრავალსართულიანი გემები—aetaz rəja zmuə aorbakua.

ჩემთვის—sara szə.

იყიდა—axixueit.

ტელისში—kartqa.

რომ დაებრუნდები—sanxənhlaxi.

ველოსიპედით ვისივრებთ—velosipedla hnoquar.

შენი გოგი—uara ugigo.

გვ. 45. 4 მარტი — mart 4.

დღეს—exia.

4 მარტი—mart pfbəup.

აფხაზეთის—apsnəxi.

მშრომელი ხალხს—akrəzua əjlar.

საზემო დღე—rəms nəhoup.

დღევანდელ დღეს—exiarəi amş əfənə.

ათას ცხრაას ოცდერთ წელს—zixəi xənəi yəjei əkə şəkusan.

მუშებმა და გლეხებმა—aşaşuxei anxəjei.

საქართველოს მშრომელებით—kartpələxi akrəzua əjlar rəxərəarala.

თავის ქმელს ქვეყანაში—rəpəla bziəxu-ppsəşə.

სამშობოთა ხელისუფლება დაამყარეს—asovet mუə fakudərgəit.

საერთო სიხარულია—zəgია rəzə gუəronarəup.

ყველა ამბობს—zəgია (uəs) irhoit.

ვაჭარჯის—nəgzərə akuzəait.

ჩვენს—hara.

სამურ ცხოვრებას—apstəzərə gუəronəxəu.

ვაჭმარჯის—nəgzərə ləkuzaait.

ჩვენს საყვარელ—hara bziə iaəbo.

ბელადს—hvəzd.

აბს. სტალინს—əyəzə ştalin.

გვ. 46. თხა და ტურა — abgaxuyəi əqmei.

თხა—əqma.

ტურა—abgaxuyə.

პური—əpə.

დასთესეს—larçəit.

როცა პური დამწილდა—əpə anəqala.

წინაწინ—zəa.

ყანაში ჩასვა—amxə ialanərcəit.

გაყოფა—əşərə.

სიდაც ცუდია—əjgირə (iaxiəjgირə).

სიდაც კარგია—abziərə (iaxiəbziə).

შენ გქონდეს—uərə iuəmāz.

მე მქონდეს—sərə isəmāz.

წავალო ხელი—iağə iəlagəit.

არ ემა—bziə iəmbəit.

ყელში ეცა—axudəjə əkəit.

ბლავილი—əqəərə.

ძალი წამოვარდა—əla yəçqian.

პური, ცუდიც და კარგიც, თხს დარჩა—əpə əjgირə abziəragიə əqma iəzənhəit.

გვ. 46. მკვებარა ქოთან — əquqal ʔəxua.

მკვებარა ქოთან—əquqal ʔəxua.

რამოდინმე ქოთან ერთად იდგა—quqal pətḳ eidgəlan.

უფრო მაღალი—iaha (rəua) iəharəkəz.

შეაში ჩადგა—əguta inəgəit.

კვებულობდა—iʔəxuaon.

მე თქვენსთან არა ვარ—sərə iərə sieipşəm.

მე ოქროს ძირი მაქვს—sərə axiʔə əçə səməup.

სუცებს—iəraznək.

გამოჩნდა—iəəjərcəit.

მკვებარა ქოთანმა სირცხვილისაგან ხმა გაქინდა—əquqal ʔəxua ipxəfan əweikunəkəit.

გვ. 47. 8 მარტი — mart 8.

რვა მარტი—mart əaba.

მშრომელი ქალების დღე—akrəzua əhsə rəmsəup.

წინათ—pəxia.

ჩვენს ქვეყანაში—hərə hʔəlan.

ქალს ყველა სწავრავედა—əphəs zəgი ləkuəmuqian.

შინ—əyina.

შიმე სამუშაოს ასრულებდა—əuəs xiantə qəlçən.

ქარხანაში—əzəuəd əʔə.

უფასოდ—xəada-psədə.

მუშაობდა—əuəs luan.

ანგა—iərə əbas əup.

ახლა—əuəjgია.

კაპიტალისტურ ქვეყნებში—əkapitəlistə ʔəlakua rəʔə.

თავისუფალია ჩვენში—lxə dəkuitəp (əxakuəitə ləməup) hərə hʔə.

სამშობო თემულმობარეები—əsovet xənʔəyjanə.

ფაბრიკა-ქარხნის დირექტორები—əlabrikəi əzəuədkuəi rəʔə dirəktərtəjanə.

ტრაქტორისტები—trəktəristəjanə.

მასწავლებლები—rəəyjanə.

ექიმები—*hakimjas*.
მისცა საბჭოთა ხელისუფლებამ—*ilnata asovet mca*.
როგორ ცხოვრობენ—*ixabzazaalouzi*.

გვ. 48. გაზაფხული — aapən.

გაზაფხული—*aapən*.
ყვავილებით მოროული—*ita-kakayla ixaiou*.
მზის სხივებით ნაქარგი—*mraxuagala ikuçou*.
მოხვალ—*uanaailaki*.
შენთან—*uara uça*.
მოქიკვიკე ჩიტები—*iyeyçura açarakua*.
ბულბულები—*aqarmacaskua*.
მერცხლები—*ajçarkua*.
შაშვები—*ardənakua*.
გვრიტები—*gvriçkua (vaxx)*.

გვ. 49. მებანძრე ძალი — abəla la (abəlrakua raan ixuartou ala).

მებანძრე ძალი—*abəla la (abəlrakua raan ixuartou ala)*.
ერთ ქალაქში—*kalakik aça*.
მან თორბეტი ბავშვი გადაარჩინა—*ui jayayəç axuykua eikunarxəeit*.
ერთხელ—*znə*.
ერთ სახლში—*ynəç aça*.
ხანძარი გაჩნდა—*abəla qələeit*.
მოვიდნენ—*iaait*.
მებანძრენი—*abəlrakua zərjo*.
მათ შეხვდა მტრიალი ძალი—*uət phəç dçəa dərpał*.
ჩემი ორი წლის გოგონა—*yəçəkusa zxaçua sara səsoiab xuyə*.
სახლში დარჩა—*aynə dçəynaxəeit*.
მებანძრეებმა—*abəlrakua zərjo*.
ბოძი შეუშვეს—*bəbi iynarəçləeit*.
ხუთი წუთის შემდეგ—*xu-minutk aça*.
ბოძმა—*bəbi*.
კბილებით—*axapəçkua rəla*.
პატარა გოგო გამოიყვანა—*asəiab xuyə daadəlnagəeit*.
გაზარებული დედა—*an dçəuərouaça*.
ბავშვ მივარდა—*axuyə lçəiçuəçdəçəł*.
ცვლავ—*yəpçia (doryəç)*.
შეიარდა—*inaynəpəł*.
შან—*itaxiqə*.
დაბრუნდა—*igəçit, ixəñhit*.
ღიღი დედოფალა გამოიტანა—*akianqə dəu aadəlnagəeit*.

გვ. 50. უსუნო ყვავილი — afyə zmam akakay, aīt.

უსუნო ყვავილი—*afyə zmam aīt, akakay*.
კმაწვილს მოეწონა—*aykəuñ iguə iaxueit*.

მოვლიდა—*pixəit*.
ვარდის კონაში—*aitkua, akakaykua rəahara*.
ჩაბრკო—*inarəlaičeit*.
პატარა ხანს უკან—*pəłk aça*.
ამაძრო—*igəuəlaixəit*.
კონიდან—*apəhara*.
უსუნა—*dəfyən*.
იგრუნა—*afyə iahəit, içəsit (içəst)*.
სამბური სუნი—*afyə xaa*.
ბილილი—*çəanəxəuəz*.
დაფიქრდა—*daaxəuəçit (daaxəuəç)*.
მივხვლი—*eləçkəait*.
რატომ არის ვარჯი—*izəbziou*.
ვარჯ ამხანაგებში ყოფნა—*ayəzja bziakua rçə aqəzəara*.
ხარი ხართან რომ დაბაბა—*aj əç əçnə lçəuəhar (lçəuəhar)*.
ან ზნეს იცვლის—*mə aqəzla əpsəxəuəçit*.
ან ფერს—*mə əpçə*.
ანდაზა—*ajəpçə*.

გვ. 50. ჩიტი — აცა.

ვეალობა—*ala shoit*.
იძით—*ui ala*.
ცხარობ—*sgəuərouit*.
რომ მე ქვეყანას ვალობით ვატკობ—*sara adunəi əlaharəla axəara axiasərbə*.
ღამეს ვატარებ ხეზედა ძალით—*əçç əçlə sçəçkəçou isxəzçoit səjəno*.
დიღას ვახარებ—*əłəç səççəuərouit*.
ვალობით ტკბილით—*ala xəala*.
მსწრაფლ—*aqəçpə*.
ისარივით—*çəs əფერინდები—axumpəł eipç əjyan spəno sənxəloit*.
შორს—*xəra*.
ქარივით—*pçəçəs*.
თვალწინ—*uəlapçia*.
გავტრები—*snəçəlkua sçəç*.

გვ. 51. ჩვენი რესპუბლიკა — harə hrespublikə.

საქართველოს რუკა—*kərtçəla əkərtə*.
ამ რუკაზე—*əbrə əkərtəçə*.
საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის—*kərtçəlaçəi əsovet socialist rəspublikə*.
საზღვრები—*əñəakua*.
საქართველოს საზღვრებია—*kərtçəla haakuəs iaməup*.
დასავლეთით—*əmrətəlarəxi*.
ჩრდილოეთით—*əyədəxiə*.
აღმოსავლეთით—*əmrəçəlarəxi*.
სამხრეთით—*əladəxiə*.
აგრეთვე—*iarə ubəç*.

ცხდავთ მდინარეებს, მთავარ ქალაქებს—iaaboit azamyaskua, axra zua akalakikua.
ყველაზე დიდი მდინარეებია—zegi ireihau zomyaskuour.
მთავარი ქალაქებია—axra zua kalakikuour.
შედიან—ialour.
ავტონომიური—avtonom.
ავტონომიური ოლქი—avtonom oblast.

გვ. 52. პირველი მაისი — mai ak'a.

წითელ-წითელ ყვავილებით—al'a-kakay qapfkua r'ela.
მთრთული—ix'isou.
მოკაშნული—iy'ayou.
მუშების დღეობა—aasaya rom'os'ehour.
პირველადე—ikua'isaku'aua.
დიღებულ—zaxiz dau.
მოგუგუნებს—agugua'aha.
ერთ დროშს ქვეშ დარაზმული—abiraqk acaqa ig'elano.
გაუმარჯოს ჩვენს ერთობას—nagsara akuzaait hara haiz'pakra.
მტკიცე კავშირს—reid'galara ououa.
მტკიცე შრომას—riefara ououa.

გვ. 53. მაისობაზე — mai am'su'ah'aza.

ქუჩაში ხალხი გამოვიდა—aulica ajlar an'it.
ღროშებით და სურათებით—abiraqkuei ap'ortre'kuei r'ela.
უკრავდა—ad'ar'hou.
ასცადა თავის ღდას—lan dal'j'axqian.
ტირილი დიწყა—aj'auara dalag'eit.
ჭკითხეს ბავშვს გამელელებმა—ilaz'caai' axu'ya am'ias'ja.
როგორ არ იცით—das'palzamd'ru'ei.
ღდაჩემი—san.
ვინც ყველაზე კარგია—zegia ire'ou'au lou'p ha.
უბასუხა მტიროლმა ქეთინომ—ral'heit ataks ketino.
მადლობა—itabuj.
ძია სტალინს—hab stalin („ძია“ uras'el'a „კმია“).
სამაური ცხოვრებისათვის—apstazara gu'ou'ou'axu az'a.

გვ. 54. სტალინს — stalin iaxi.

ჩვენი სტალინი—hara h'stalin.
ჩვენი მკვიდრო—hara h'guak'ia.
ჩვენი დიდი მოამავე—hara h'za iaapsay dau.
გაიშალა ნაყოფი, შენ რომ შენის ხელით დარგე—al'er qal'eit, ani uara unap'ala eif'uh'az.
გაუმარჯოს ნებით მტკიცეს—nagsara iakuzaait zguamij ou'ou'ou.
გულთი დადას—gula id'au.
საქმით მართალს—a'as' ala h'ia'ou.

ჩვენს დიდ სტალინს გაუმარჯოს—hara h'stalin dau nagsara iakuzaait.
ქვეყნის ბელადს—a'p'ala avoz'd.
ხალხთა სარდალს—aj'arkua r'ou'kovod'ec.

გვ. 55. ხარბი კატა — ac'gua ps'aj'gia.

ხარბი კატა—ac'gua ps'aj'gia.
ღამით—u'ax'ou'la.
პატარა თევზი—ah'ou'ap x'au'ya.
ანთებულ სანთელს იპარავდა—amca zk'ez aj'amza azon.
კატამ გაიგონა—ac'gua i'ah'ait.
თავის წრიბინი—ah'ou'ap b'ja p'aza.
მადლა იხებდა—ayada i'ou'ou'ap's.
სანთლის ახლოს—aj'amza a'igu'ara.
ნამდილი—axata.
პატარა ჩანდა—ix'au'ou' iaaps'uan.
კედელზე კი მისი ღანდი—at'z'amc a'p'a i'ara ag'aga.
დიდად—id'au'ou.
მოდი—ua'ai z'ou.
დიდს დავიჭერ—ad'au sk'ep' ah'an.
გადახტა—i'apeit.
მაგრამ ის ღანდი აღმოჩნდა—axa ni gagaza'ap.
კედელს შეხალდა თავი—at'z'amc ax'a kad'naq'eit.
გაშურდა—ig'ua'ait j'gia.
დიდი თავის დავტრა მინდობდა—ah'ou'ap dau akra stax'on.
ჩემ ჯილდოდ არ ღირდა—sara saapsara i'aps'am'oz't.

გვ. 56. ვაშა გაზაფხულს — va'sa a'ap'an.

ვაშა—va'sa (v'pa).
გაზაფხული—a'ap'an.
ტურფა—ap's'a.
საყვარელი—b'zia ia'abo.
ია-ვარდით მოქარგული—gu'ij-kak'au'la iku'ou.
მუდამ—en'agi.
სანატრელი—iahtax'u.
მშობის წყარო—i'aku'ia ia'au'eit az'ax'i.
მთის ნაზარდი—al'xa ia'as'az.
ილიება—i'p'ap'ax'au'yo'it a'ia'a.
ლილინებს—ala a'heit.
კორდი—a'p'ar'ax'astei.
ველი—ad'a.
ვაზი—aj' as'ax'ua.
ფრთავაშლილი—am'j'aj'ya'ku'a e'ic'ax'ou.
ნაზი—p's'ka.

გვ. 56. ქარი და საბძელი — ap'sei an'an'orei.

საბძელი—an'an'ora.
კალოზა—aj'a ap'q'ara.

გაძლიერებულმა ქარმა ბერი ბზე მიავარა საბძლის კარს—icouruaxaz
apša ayaz rajana ananara ai inadnahhaleit.
უნდა შემოვიტანო—inyazgalaroup.

ძამივე—sala.

წინიდან შემოტანის ბოლოდან გაიტან—apxiaqala iynaugalaz aftaxi
ala idalaugoit.

თან საკუთარ ბუესაც გაატან—uxar yvazgva nacaucoit.

თავი დამანებე—asquac.

შენი შემოტანის—uara iynaugalazgia.

გატანილი—uara idalaugazgia.

არც... არც... (iynaugalaz) გ 1 ა (idalaugaz) გ 1 ბ.

ქარის შემოტანის—apša iaanagaz.

ისევ ქარი წაიღებს—yapxia apša iaigoit.

**გვ. 57. პიონერის წერილი ინგლისიდან ტფილისის სკოლის
მოსწავლეებს — apioner iösalam iqaö anglianpi kartpi ašköl-
kua rçayja raxi.**

პიონერის წერილი—apioner iösalam iqaö.

ინგლისიდან—anglianpi.

ტფილისის სკოლის მოსწავლეებს—kartpi aškölkua rçayja raxi.

ვცხოვრობ—saqoupi (sonxoi).

ინგლისში—anglia.

ქალაქ ლონდონში—akalaki london.

ინგლისურ სკოლაში—ainglispi šköl aqa.

ინგლისის სკოლებში—anglianpi aškölkua rça.

მოწაფეებს სცემენ—arçayja irasueit.

ჯობი—iabala.

აყენებენ კუთხეში—akuaki aqna idörgaloit.

ავდებენ სკოლიდან—akšol itöcoit.

ბურჯუაზიული—aburzuaziar.

სამუთია გავზრდაში—asovet eidgelaqa.

სამუთია სკოლაში—asovetpi šköl aqa.

არ არის ცემა-ტყემა—arqara aqam.

არ არის სასჯელი—iakuaö (iakudöriom) akurifara öqam.

თქვენთან—iara iqa.

მოსწავლეებს ბავშვები უყვართ—arçayja axuqkua bzia irboit.

პიონერული საღამო—apionerpi salam ala.

გვ. 57. დასვენების დღე — apsfara mša.

დასვენების დღე—apsfara mša.

უსახელი ხალატიში—maöira zmam axalatkuai.

მოკლე შარვლებში—aikua kiafakuai.

მოკლე შარვლებში გამოწყობილი პიონერები—aikua kiafakuia zion
apionerja.

ჯგუფ-ჯგუფად—guap-guapia.

ქალაქ-გარეთ—akalaki-naic.

სცილილი—ყარაოპ.

შერიდით—iaitgai.

გაშლილ მინდორზე—ad-eiçhaqa.

ვითამაშოთ ბურთი—ampöl hasöpi.

წამოვწყეთ მზეზე—amra hajiaalap.

მოიღებზე—astaqna.

ფრინველი—iparian.

ხელიდან ხელში—anapi anapi rabjara.

გადადიოდა—eitacuan, ibjan.

აგრე, აგრე—abas, abas.

დოყლაბა—apraha.

როგორ ვერ მოასწარ ბურთის დაჭერა—uspa-xiomsei ampöl akra ha.

გვიცხ ხმა—givi ibja.

პიერს აპოს—ahair eynarffon.

გვ. 58. კატა და ძებვები — acguai atubarkuei.

ძებვები—atubarkua.

მშობრივი კატა—amla iakauaz acgua.

საკუჭნაოში შეძერა—akparyra iynalöeit.

ჯობზე—alaba.

მწკრივად—eicraxuxua.

მსუქანი ძებვები—atubar psalakua.

ყო ჩამოკიდებული—(ia)xiö (i)knahan.

კატის კბილები კაწკაწებდა—acgua axapackua aqqa-rqon.

მალაინ მალა იყო—daara iharakua (ioqan) iknahan.

ხტებოდა—iködpalon.

საკოდავად—irachaxuxa.

ქაოდა—ikliuan.

ძებვებმა კატა მაინც არ შეიბრალეს—atubarkua acgua uezgia iracha-
ramfeit.

ტყუილად ზეგით ცქერით—baša xöi iöpsuaz.

დიოლო—iöpsueit.

ბიოლოს—acaxuxana.

უკან გამოიბრუნდა—(ia)xiqä iyagöioi.

გულის გასაყვებლად—guö-qacagas.

დაიჩხავლა—ikii.

მართლა—aişaza, aeicqia.

პარასკევი—xuaşoupi.

და კარგია მარტა არ გავტეხე—ibziami aygara xöeilasömgaz.

კატა ვერ შესწვდა ძებვას—acgua atubar aqna izönamzeit.

გვ. 59. ხუთი გრძნობა

მხედველობა—abara.

სკანზე ზის პატერა ცუგა—alasba xuqa askam iökaroupi.

ძებვი—atubar.

დიასხლისი არ ჩანს—apima phös (döqam) uaya diibom.

ახლო—aaigua.

ენაბი—izbar.
 ყნოსვა—alya-akra.
 სკამიდან—askam aqnar.
 აბტა—inokupalt.
 დასუნა—iafiyt.
 გემო კი—agiam akuzar.
 სკამს—iafoit.
 სმენა—iahaucit.
 ხმაურობა—ჩხუკუაკ გაეიტ.
 დიასახლისი ხომ არა—apima phas lakumzaait.
 ჩვენმა კუგამ ყურები დაცვიტა—hara hiasba alamhakua kux-kuxza
 iaqalaeit, iaqaal.
 გაქცევა უნდა—iayna icar ataxapur.
 მაგრამ გვიანა—axa iabaqou, aamta caxian.
 შეხება—aipxuaaara.
 თვალები დაწურა—alakua xnayeit.
 დიასახლისმა ერთი ხელი ყურში წააგლო—apimaphas isznopak ala
 alasba alamhakua aanolkaeait.
 მეორეთი—egrialala.
 ცემა დაუწყო—dasua (aqara) dalagaeit.
 ტყვილისგან—iaxiuan aqnar.
 წამუტუნებდა—iaaunan.

გვ. 60. მზავანა კატა — ikliua acgua.

მზავანა კატა—ikliua acgua.
 ერთ სახლში—ynok afa.
 თავები—ahnapkua.
 ძლიერ—daara.
 გამრავლდნენ—irajaxaeit.
 სახლის პატრონმა კატა მოიყვანა—apima acgua aaiageit.
 ყოველ ნაბიჯზე—afara eixnux cpxiasa.
 მძაბულა—abux rdauo.
 ჩხაოდა—ikliuan.
 ყოველთვის—esktanagiu.
 აღრევე—zaa.
 იტბინებენ კატის მოახლოებას—eilorkaauan acgua aaiquaxara.
 იბალებოდნენ—ჩაჟიჯახაიან.
 ვერც ერთი თავი ვერ დაიჭირა—hnapokgua azamkaik.
 დიდი ხნის განწავლობაში—akax aamtagiu.
 მზავანა კატა გაბოჯგო—ikliua acgua ძელაეიტ.
 თავს ვერ დაიჭერს—acgua azkaeam.

გვ. 61. მორიელი და კუ — amarialai akuuci.

მორიელი—amarial.
 კუ—akuua.
 დამშობილდნენ—eiljaxaeit, elas iqeibaçeit.
 წავეიდნენ ერთად—eicceit.

წყალი დახვდათ—ava inoqpaingeli.
 დაღონდა—alaxi eikunaeit.
 მან ცურვა არ იცოდა—ui assara azdarsomazt.
 კუ უთხრა—akuua sas ianaheit.
 ჩემს ხერხზე შეჯექ—suaqaua uskurano.
 წყალზე—ავა.
 ისე გავიარეთ—ubos harp.
 შეველა მორიელი ხერხზე—amarial aquaqua iekureit.
 რომ წყალში შეცურდა—ავა იასო ianaixela.
 მორიელმა კენა დაუწყო—amarial ichaua idagaeit.
 თავისი მხამიანი კლდით—asham zmaz acaxuala.
 მათი—safa.
 რას შერები—ieqauçizi.
 რა ეჭა—ieqasçari.
 მშობილო—sala.
 ისეთი გვირისანი ვართ—ქალა ubas haqour.
 მტერსა და მოყვარეს ყველს უნდა გუქანიო—dozaaait ძააააait zegua
 hraçharour.
 დიოყურებულა—inzaaqurlaeit, inzaaqurait.
 წყალმა წაიღო—ავა idgaeit.
 ძიძიძა—inakuenatit.
 ჩემი გვირი—sara sajlu.
 თუ დაშხამულ ტანს არ ვაიბანს—asham zlataz ajeit *იათათაჯა.*
 გასივლება—იქია.
 მოყვდება—ipsueit.

შემაჩნეული უმცირესების განსწორება

სურთა	უნდა იყოს
65 გვ. 11 სტ. ხვეიდან	მპრომელი
69 გვ. 20 სტრ. ევემიდან	ბედიოი
70 გვ. 13 სტ. კემ.	დღეს
71 გვ. 17 სტ. კემ.	იბახოდნენ
71 გვ. 19 სტ. კემ.	დრღებული, დრღებული
73 გვ. 7 სტრ. ხემ.	კრულდა
73 გვ. 10 სტ. ქევი.	ამოვლტული
76 გვ. 4 სტ. ხემ.	ჩამოვკიდა
77 გვ. 23 სტ. ხემ.	მხიარულად
78 გვ. 12 სტრ. ქემ.	გაუნარჯოს
განქარჯოს	ბავშვს
გვ. 80. 4 სტ. ქვ.	
ბავშვს	
აუნახურ ტენსუზო, გვ. 66, სტრ. 10 ქვ. ზნას უნდა ჰქონდეს გონიერთა გრამატკი.	
კლ.ის მიწანი „დ“.	

სარჩევი

ანბანი	3	4 მარტი	33-
გივის საათი	18	თბა და ტურა (სასწავლო წიგნი	45
დილა	20	«აღზაზური ენიდან»; ავტორე-	
სკოლისაკენ	21	ბი: ა. მ. ჭოჭუა და ვ. ნ. მაანი;	
ჭეთოს უყვარს სისუფთავე	22	1937 წ. გამოცემა)	46
ჩხუბი (გადმოკეთებული «დედაენი-		მკვებარა ქოთან (გადმოკეთებუ-	
დან»)	23	ლი «დედაენიდან»)	46
საქანელა (ი. სიხარულიძე)	24	8 მარტი (გადმოკეთებული)	47
ზოობარკში	25	გაზაფხული (ლექსი გ. ქუჩიშვი-	
მთის წყარო («დედაენიდან»)	27	ლისა)	48
თაგვების კრება (გადმოკეთებული		მეხანძრე ძაღლი (გადმოკეთებუ-	
«დედაენიდან»)	28	ლი რუსულიდან)	49
როგორ დაუშვებოდა ძაღლი კაცს		უსუნო ყვავილი (გადმოკეთებუ-	
(ზღაპარი) (სასწავლო წიგნი		ლი «დედაენიდან»)	50
«აღზაზური ენიდან» ავტორე-		ჩიტი (ლექსი ილია ჭავჭავაძისა)	50
ბი: ა. მ. ჭოჭუა და ვ. ნ. მაანი;		ჩვენი რესპუბლიკა (რუსულიდან)	51
1937 წ. გამოცემა)	29	პირველი მაისი (გ. ქუჩიშვილი)	52
ოთხი სურვილი	30	მაისობაზე (გადმოკეთებული «დე-	
მსუქანი შემოდგომა ეკატ. გაბაშვი-		დაენიდან»)	53
ლისა (შემოკლებით)	33	სტალინს (ლექსი)	54
შემოდგომის სურათი (ვაჟა-ფშა-		ვაშა გაზაფხულს (ლექსი შიო	
ველა)	34	მღვიმელისა)	55
თოვლი (გადმოკეთებული)	34	პიონერის წერილი ინგლისიდან	
ზამთარი (ლექსი)	35	ტფილისის სკოლის მოსწავლე-	
ლენინის ბავშვობა (შემოკლებით)	36	ებს	55
ლენინი ლაპარაკობს	37	ხარბი კატა — ს. შანშიაშვილისა	56
ლენინის ხსოვნას (ხალხური)	38	ქარი და საბძელი (გადმოკეთებუ-	
მეგობრობა (სასწავლო წიგნი		ლი)	57
«აღზაზური ენიდან» ავტორე-		დასვენების დღე	57
ბი: ა. მ. ჭოჭუა და ვ. ნ. მაა-		კატა და ძიგვები (გადმოკეთე-	
ნი; 1937 წ. გამოცემა)	38	ბული «დედაენიდან»)	58
ზამთარი (შემოკლებით რად.		ხუთი გრძობა (გადმოკეთებუ-	
ერისთავისა)	39	ლი რუსულიდან)	59
თბა და გიგო (გადმოკეთებული		მჩხაენა კატა (გადმოკეთებული	
«დედაენიდან»)	40	«დედაენიდან»)	60
25 თებერვალი (შემოკლებით გად-		მორიელი და კუ (სულხან-საბა	
მოკეთებული)	41	ორბეღიანი)	61
გაზაფხული — ილია ჭავჭავაძისა		რიცხვები	63
(შემოკლებით)	42	ლექსიკონი	64
გოგის წერილი	43		